

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΑΤΡΩΝ**
UNIVERSITY OF PATRAS

**ΣΧΟΛΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΑ»**

ΓΙΑΝΤΙΖ ΜΠΟΥΡΑΚ

ΔΟΜΑΤΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ: ΓΙΑΝΝΟΥΚΟΥ ΙΩΑΝΝΑ

2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	1
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1.....	2
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	2
1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ.....	2
1.2 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	3
1.3 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ	3
1.4 Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	6
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	6
2.1 ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ	6
2.2 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ.....	7
2.3 ΣΗΜΑΣΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ.....	8
2.4 ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	10
2.5 Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	13
2.6 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.....	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	16
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	16
3.1 ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	16
3.2 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ	16
3.3 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	16
3.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	18
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	18

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	82
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	84

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η τουριστική βιομηχανία είναι μια εκτεταμένη αγορά: περιλαμβάνει μια ευρύτερη ποικιλία προϊόντων και υπηρεσιών από οποιαδήποτε άλλη βιομηχανία (Edgell, 1990). Στο σημερινό ανταγωνιστικό περιβάλλον, ο τουρισμός έχει εξελιχθεί σε δυναμικό οικονομικό πεδίο, που απαιτεί τον συνδυασμό υψηλής ποιότητας παροχής υπηρεσιών σε πελάτες με αυξημένη παραγωγικότητα εργασίας (Littlejohn and Watson, 2004). Αυτός ο συνδυασμός δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς προσωπικό υψηλής εκπαίδευσης. Η τουριστική εκπαίδευση έχει επομένως ζωτικό ρόλο να παίζει σε σχέση με τη βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών, καθώς η ποιότητα εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τις δεξιότητες και τις ικανότητες των εργαζομένων (Littlejohn and Watson, 2004).

Έτσι, προκειμένου οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί που σχετίζονται με τον τουρισμό να βελτιώσουν τις υπηρεσίες τους παροχή και ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών που θα βελτιώσουν την εισροή του τουρισμού στη χώρα, πρέπει να στελεχωθούν από καλά εκπαιδευμένο προσωπικό (Baum, 1994). Η τουριστική εκπαίδευση και κατάρτιση στην Ελλάδα, όπως και στις περισσότερες άλλες χώρες, παρέχεται από έναν αριθμό κρατών και φορείς του ιδιωτικού τομέα σε επίπεδο δευτεροβάθμιας, μεταδευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Τις τελευταίες δεκαετίες, ο αριθμός των φοιτητών που σπουδάζουν στο εξωτερικό έχει αυξηθεί σε ολόκληρο τον κόσμο, με σημαντικά αποτελέσματα για τα πανεπιστήμια και τις χώρες υποδοχής, καθώς και για τους ίδιους τους φοιτητές. Σύμφωνα με την UNESCO, ένας διεθνώς μετακινούμενος φοιτητής είναι ένα άτομο «που έχει περάσει φυσικά ένα διεθνές σύνορο μεταξύ δύο χωρών για να συμμετάσχει σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες σε μια χώρα προορισμού, όπου η χώρα προορισμού είναι διαφορετική από τη χώρα καταγωγής του» (Richards, 2011).

Λέξεις κλειδιά: εκπαίδευση, τουρισμός, φοιτητής, τουριστικές επιχειρήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ

Με την πάροδο του χρόνου, διάφοροι ορισμοί και ταξινομήσεις έχουν χρησιμοποιηθεί για τη μέτρηση και την ανάλυση του τουρισμού, με αποτέλεσμα δυσκολίες στη σύγκριση στατιστικών μεταξύ χωρών. Με βάση αυτές τις κατευθυντήριες γραμμές, η Eurostat (η Στατιστική Υπηρεσία της ΕΕ) δημοσίευσε το δικό της εγχειρίδιο για τις τουριστικές στατιστικές, στο οποίο ορίζει τον τουρισμό ως «τη δραστηριότητα των επισκεπτών που ταξιδεύουν σε έναν κύριο προορισμό εκτός του συνηθισμένου περιβάλλοντος, για λιγότερο από ένα έτος, για οποιονδήποτε κύριο σκοπό, συμπεριλαμβανομένου του επαγγελματικού, του ελεύθερου χρόνου ή άλλου προσωπικού σκοπού, εκτός από την απασχόληση από κάτοικο φορέα στον τόπο που επισκέπτεται »

Ο τουρισμός είναι η τρίτη μεγαλύτερη κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και συμβάλλει σημαντικά στο ακαθάριστο εθνικό προϊόν και στην απασχόληση της ΕΕ. Η Ευρώπη είναι επίσης ο νούμερο ένα τουριστικός προορισμός στον κόσμο. Εντούτοις, στον παγκόσμιο τομέα, η Ευρώπη δεν είναι η ταχύτερα αναπτυσσόμενη περιοχή και το μερίδιο αγοράς της, από την άποψη των διεθνών τουριστικών αφίξεων και εσόδων, συρρικνώνεται.

Οι τουριστικές επιχειρήσεις στην ΕΕ αντιμετωπίζουν πολλές αλλαγές στο προφίλ και τη συμπεριφορά των τουριστών. Δημογραφικά, οι τουρίστες στην ΕΕ είναι μεγαλύτεροι σε σχέση με τις προηγούμενες δεκαετίες. Γεωγραφικά, ένας αυξανόμενος αριθμός τουριστών που ταξιδεύουν στην ΕΕ προέρχονται από αναδυόμενες χώρες, αν και οι πηγές της ΕΕ εξακολουθούν να παρέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο τουριστών. Οι τουρίστες χρησιμοποιούν σήμερα όλο και περισσότερο το Διαδίκτυο για να σχεδιάσουν και να αγοράσουν το ταξίδι τους, συμπεριλαμβανομένων μέσω διαδικτυακών πλατφορμών μέσω των οποίων μπορούν να έχουν πρόσβαση ή να αγοράζουν υπηρεσίες απευθείας από άλλα άτομα. Νέες μορφές τουρισμού κερδίζουν δημοτικότητα, συμπεριλαμβανομένου του αγροτουρισμού και του τουρισμού υγείας.

1.2 ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Η Eurostat σκιαγραφεί τις ακόλουθες μορφές τουρισμού:

Ο εσωτερικός τουρισμός είναι ο τουρισμός των κατοίκων εντός της χώρας αναφοράς είτε ως μέρος ενός εσωτερικού ταξιδιού είτε ως μέρος ενός εξερχόμενου ταξιδιού. Για παράδειγμα, εάν οι κάτοικοι του Βελγίου, που ζουν στις Βρυξέλλες, ταξιδεύουν στην Μπριζ, κάνουν εσωτερικά ταξίδια. Ο τελικός προορισμός τους μπορεί να βρίσκεται εντός της χώρας - π.χ. Οστάνδη (ταξίδι εσωτερικού) ή εκτός της χώρας αναφοράς - π.χ. Λονδίνο (εξερχόμενο ταξίδι).

Ο εισερχόμενος τουρισμός είναι ο τουρισμός των μη κατοίκων εντός της χώρας αναφοράς σε ένα εισερχόμενο ταξίδι. Για παράδειγμα, εάν οι κάτοικοι της Γερμανίας ταξιδεύουν στις Βρυξέλλες, για βελγικές στατιστικές, αυτά υπολογίζονται ως εισερχόμενα ταξίδια.

Ο εξερχόμενος τουρισμός είναι ο τουρισμός των κατοίκων εκτός της χώρας αναφοράς, είτε ως μέρος ενός εξερχόμενου ταξιδιού είτε ως μέρος ενός εσωτερικού ταξιδιού. Για παράδειγμα, εάν οι κάτοικοι του Βελγίου κάνουν ταξίδια στο Λονδίνο, για βελγικές στατιστικές πραγματοποιούν εξερχόμενα ταξίδια. Εάν πριν φτάσουν στο Λονδίνο κάνουν μια στάση στη χώρα τους (π.χ. στη Γάνδη), το πρώτο μέρος του ταξιδιού είναι εγχώριο και το δεύτερο μέρος (στο Λονδίνο) είναι ένα εξερχόμενο ταξίδι.

1.3 Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

Ο τουρισμός διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία της ΕΕ. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι η τρίτη μεγαλύτερη κοινωνικοοικονομική δραστηριότητα στην ΕΕ (μετά το εμπόριο και τη διανομή και τους κατασκευαστικούς τομείς) και έχει συνολικά θετικό αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και την απασχόληση. Ο τουρισμός συμβάλλει επίσης στην ανάπτυξη ευρωπαϊκών περιφερειών και, εάν είναι βιώσιμος, συμβάλλει στη διατήρηση και ενίσχυση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς. Η Επιτροπή τόνισε τη συμβολή των τουριστικών βιομηχανιών στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν της ΕΕ (ΑΕγχΠ). Στο έγγραφο στρατηγικής του 2010 για τον τουρισμό, επισημαίνει ότι η τουριστική βιομηχανία παράγει άμεσα πάνω από το

5% του ΑΕγχΠ της ΕΕ και όταν λαμβάνει υπόψη άλλες βιομηχανίες που παράγουν τουριστικά χαρακτηριστικά προϊόντα, η συμβολή του τουρισμού στην οικονομία είναι ακόμη μεγαλύτερη: πάνω από το 10% της ΕΕ ΑΕΠ. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), στα κράτη μέλη του ΟΟΣΑ, ο τουρισμός συμβάλλει άμεσα, κατά μέσο όρο, περίπου 4,7% του ΑΕΠ. Τα δεδομένα του ΟΟΣΑ αποκαλύπτουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των χωρών

1.4 Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Ο τουρισμός είναι μια πολύ περίπλοκη βιομηχανία που αποτελείται από διάφορες επιχειρήσεις και οικονομικές δραστηριότητες. Μπορεί να οριστεί με αναφορά στα αγαθά και τις υπηρεσίες που καταναλώνουν οι τουρίστες, όπου ένας τουρίστας μπορεί να οριστεί ως ένα άτομο που ταξιδεύει ή επισκέπτεται ένα μέρος για διάφορους σκοπούς. Αυτό περιλαμβάνει μια σειρά διαφορετικών δραστηριοτήτων όπως ταξί, μεταφορά επιβατών, διαμονή, εστιατόρια, υπηρεσίες τροφίμων, πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες. Οι περισσότερες από αυτές τις δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών προς τους τουρίστες και τους κατοίκους της περιοχής, σε πολλές περιπτώσεις, ο τουρισμός αντιπροσωπεύει ένα σημαντικό μέρος της δραστηριότητας, ιδίως όταν πρόκειται για τη διαμονή και τις υπηρεσίες των ταξιδιωτικών πρακτορείων και επιχειρήσεων οργανωμένων εκδρομών, καθώς και της θάλασσας, των ακτών και των αεροπορικών μεταφορών επιβατών.

Από το 2000, ο τουριστικός τομέας έχει καταστεί ένας από τους ισχυρότερους πυλώνες της οικονομίας της ΕΕ. Η αύξηση της απασχόλησης στον τουρισμό - 16 τοις εκατό από το 2000 - ήταν πάνω από 3 φορές υψηλότερη σε σύγκριση με τη συνολική αύξηση της απασχόλησης στην οικονομία της ΕΕ. Μεταξύ 2000 και 2017, περισσότερες από 1,8 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν στον τομέα στην ΕΕ και αύξησαν τη συνολική απασχόληση σε περίπου 13 εκατομμύρια άτομα. Επιπλέον, ο τομέας συμβάλλει σε σημαντικές επιπτώσεις στην απασχόληση σε άλλους τομείς, ιδίως στον τομέα των κατασκευών, του λιανικού εμπορίου και της υγείας.

Οι εργαζόμενοι σε προσωπικές υπηρεσίες - σερβιτόροι, μάγειρες, μπάρμαν και συνοδεία ταξιδιών και οδηγοί - αντιπροσωπεύουν σχεδόν τις μισές θέσεις εργασίας στον τομέα. Ένα άλλο τρίτο των θέσεων εργασίας αφορά τους βοηθούς προετοιμασίας

φαγητού, τους διευθυντές φιλοξενίας και λιανικής, τους πωλητές, τους καθαριστές και τους βοηθούς και τους υπαλλήλους πελατών. Η απασχόληση σε σχεδόν όλα τα επαγγέλματα στον τομέα αυξήθηκε μεταξύ 2010 και 2020. Οι βοηθοί προετοιμασίας τροφίμων, οι εργαζόμενοι στη μεταποίηση τροφίμων, οι οδηγοί και οι διευθυντές επιχειρήσεων αυξήθηκαν με τον ταχύτερο ρυθμό, τουλάχιστον κατά 30% την περίοδο αυτή.

Ο τομέας βασίζεται επίσης σε μεγάλο βαθμό σε εργαζομένους με χαμηλότερα επίπεδα εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, στον τομέα της στέγασης και της εξυπηρέτησης τροφίμων, που αντιπροσωπεύει πάνω από το 90% της τουριστικής απασχόλησης, μόνο 1 στα 7 άτομα είναι πτυχιούχος τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, το οποίο είναι το δεύτερο χαμηλότερο μερίδιο στους τομείς της οικονομίας της ΕΕ.

Ο τουρισμός δεν είναι μόνο ένας τομέας έντασης απασχόλησης. Το εργατικό δυναμικό του έχει χαρακτηριστικά που υπογραμμίζουν τις επιπτώσεις όσον αφορά την ανάπτυξη δεξιοτήτων, καθώς και τις προκλήσεις στην εποχή του Covid-19. Σχεδόν το ένα τέταρτο του εργατικού δυναμικού της είναι εποχιακοί και έκτακτοι εργαζόμενοι, με το αντίστοιχο μερίδιο να φτάνει ακόμη και το 45% στην Ελλάδα . Καθώς ο τομέας προσελκύει επίσης νέους εργαζομένους (το 37% είναι κάτω των 35 ετών και το 13% είναι κάτω των 25 ετών), μπορεί να θεωρηθεί ως ένα πρώτο σημείο εισόδου στην αγορά εργασίας και για σημαντικό αριθμό πρόσφατων αποφοίτων. καθώς και μια απάντηση στην ανεργία των νέων . Επιπλέον, ο τομέας προσφέρει εύκολη πρόσβαση στην απασχόληση σε ευάλωτες ομάδες, όπως οι μετανάστες, και οι γυναίκες που

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

2.1 ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Η ταξιδιωτική και τουριστική βιομηχανία βιώνει σήμερα άνευ προηγουμένου ανάπτυξη. Η βιομηχανία είναι μια από τις μεγαλύτερες και πιο κερδοφόρες βιομηχανίες και συμβάλλει σημαντικά στο κέρδος. Οι φοιτητές έχουν ατελείωτες ευκαιρίες σταδιοδρομίας σε αυτόν τον ταχύτατα αναπτυσσόμενο κλάδο ταξιδιών και τουρισμού. Τα άτομα που επιθυμούν να συνεχίσουν την καριέρα τους στη βιομηχανία μπορούν να επιλέξουν να εργαστούν για ταξιδιωτικά γραφεία, κυβερνητικά τουριστικά τμήματα, ταξιδιωτικές επιχειρήσεις, υπηρεσίες μετανάστευσης και τελωνείων, αεροπορικές εταιρείες, ξενοδοχεία και η λίστα συνεχίζεται (Kyriakidou and Maroudas, 2010).

Οι φοιτητές μπορούν να παρακολουθήσουν πτυχίο, δίπλωμα ή πτυχίο σε ταξίδια και τουρισμό σε επίπεδο αποφοίτησης ή μετά την αποφοίτηση. Οι υποψήφιοι μπορούν επίσης να παρακολουθήσουν διδακτορικό στο επιλεγμένο αντικείμενο ταξιδιού και τουρισμού για να χτίσουν την καριέρα τους στον τομέα της έρευνας. Οι επαγγελματίες που εργάζονται στον κλάδο των ταξιδιών και του τουρισμού ασχολούνται με την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών σε άτομα που βρίσκονται μακριά από το σπίτι σε διακοπές ή επιχείρηση (Kyriakidou and Maroudas, 2010).

Υπάρχουν πολλά κολέγια και πανεπιστήμια που προσφέρουν πτυχίο προπτυχιακού ή μεταπτυχιακού επιπέδου, δίπλωμα, πιστοποιητικό, εξ αποστάσεως μάθηση και διαδικτυακά μαθήματα σε διάφορους τομείς του ταξιδιού και του τουρισμού. Ορισμένοι τομείς περιλαμβάνουν τη διαχείριση του τουρισμού, τη διοργάνωση περιηγήσεων, τη διαχείριση αεροπορικών εταιρειών, τη διοίκηση ταξιδιών κ.λπ.

Επίσης υπάρχουν Προγράμματα Σπουδών Κατάρτισης και Δια Βίου Εκπαίδευσης, σε διάφορους τομείς του τουρισμού ώστε να ικανοποιηθούν οι ανάγκες της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας για διεύρυνση και εμπλουτισμό των δεξιοτήτων των νέων αλλά και των απασχολούμενων στον τουρισμό. Τα Προγράμματα αυτά, θα δίδονται στους σπουδαστές μέσω των νέων δομών δια βίου μάθησης και εκπαίδευσης που έχουν συγκροτηθεί από το ΥπΠΕΘΠΑ. Παράλληλα, σε συνεργασία και με το Ελληνικό

Ανοικτό Πανεπιστήμιο, το οποίο διαθέτει μακρά εμπειρία στην εκπαίδευση ενηλίκων και στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση, διαμορφώνονται νέα προγράμματα κατάρτισης με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, ώστε να ενισχυθεί η δια βίου εκπαίδευση και να δοθεί η δυνατότητα σε επαγγελματίες του τουρισμού να αποκτήσουν εξειδικευμένες γνώσεις, χωρίς την υποχρεωτική τους μετακίνηση.

2.2 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ο τουρισμός εξακολουθεί να είναι ένας πολύ συγκεκριμένος τομέας, επομένως απαιτείται ειδική γνώση για τον τομέα. Για το εργατικό δυναμικό, ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν γενικές και βασικές ανάγκες δεξιοτήτων για όλους. Για παράδειγμα, η έλλειψη γνώσης ξένων γλωσσών αναγνωρίστηκε πρόσφατα από τους εθνικούς τουριστικούς οργανισμούς ορισμένων ευρωπαϊκών χωρών ως διαρκές πρόβλημα και ακόμη και ως ανταγωνιστικό μειονέκτημα. Η επιχειρηματικότητα - μια έννοια που ακόμη ορίζεται αόριστα - λαμβάνεται πιο ενεργά από τους παρόχους εκπαίδευσης που εργάζονται πάνω σε αυτήν την ιδέα και σκέφτονται να την εφαρμόσουν ακόμη και σε υποχρεωτικό σχολικό επίπεδο.

Υπάρχουν επίσης συγκεκριμένες ανάγκες δεξιοτήτων που ορίζονται ανά κατηγορία εργασίας. Σε επίπεδο διοίκησης, επομένως οι διαχειριστές του τουρισμού έχουν συχνά εκπαιδευτικό υπόβαθρο στη λογιστική, το μάρκετινγκ, το δίκαιο, τα οικονομικά κ.λπ. στρατηγικές συμμαχίες, δεξιότητες διαχείρισης, διαχείριση μέσω οραμάτων και αξιών, διαχείριση αποδόσεων, λογιστική, ανάπτυξη προϊόντων, καινοτομία, διαχείριση ανθρώπινων πόρων, διαχείριση προορισμού, διαχείριση έργων, δεξιότητες διαχείρισης για την αντιμετώπιση επιρροών παγκοσμιοποίησης, διαχείριση αλλαγών, μάρκετινγκ και πωλήσεις (Kyriakidou and Maroudas, 2010).

Ο τουρισμός έχει τεράστια δυνατότητα να δημιουργήσει οικονομική ανάπτυξη και να δημιουργήσει θέσεις εργασίας. Στην Ευρώπη, ο τομέας υποστηρίζει 25 εκατομμύρια θέσεις εργασίας, άμεσα και έμμεσα. Ο τουρισμός είναι ο μεγαλύτερος εργοδότης νέων, μεταναστών, εργαζομένων μερικής απασχόλησης και γυναικών. Είναι το κύριο σημείο εισόδου στην αγορά εργασίας και παρέχει ευκαιρίες εργασίας σε άτομα που θέλουν να επανέλθουν στην αγορά εργασίας.

Ταυτόχρονα, η ανταγωνιστικότητα του τουρισμού βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στις ικανότητες και τις δεξιότητες του ανθρώπινου κεφαλαίου του. Επιπλέον, ο τουρισμός αλλάζει, γίνεται πιο περίπλοκος και απαιτεί υψηλότερα επίπεδα δεξιοτήτων. Οι επιχειρήσεις και το εργατικό δυναμικό πρέπει να προσαρμοστούν σε νέες τεχνολογίες, νέες απαιτήσεις της αγοράς και αλλαγές στη συμπεριφορά και τις προσδοκίες των πελατών (Buhalis, and Darcy, 2010).

2.3 ΣΗΜΑΣΙΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΥΡΙΣΜΟ

Δεδομένης της σημασίας του τουρισμού στην οικονομία της ΕΕ, η ανάκαμψη του τομέα είναι απαραίτητη για την οικονομική ανάκαμψη της ΕΕ και ιδίως ορισμένων κρατών μελών. Ο βασικός ρόλος του τομέα στην οικονομία της ΕΕ υπογραμμίζει την ανάγκη για εξειδικευμένο ανθρώπινο κεφάλαιο προκειμένου να ενισχυθούν τα κράτη μέλη της ΕΕ ως ανταγωνιστικοί και βιώσιμοι τουριστικοί προορισμοί.

Η έρευνα αποκαλύπτει ότι οι εργοδότες της ΕΕ και συγκεκριμένα οι ΜΜΕ στον τομέα του τουρισμού αντιμετωπίζουν προκλήσεις για την πρόσληψη εργαζομένων, ιδίως αποφοίτων. Ενισχύοντας τα ευρήματα της έρευνας του Cedefop βάσει διαδικτυακών διαφημίσεων θέσεων εργασίας, οι εγκάρσιες δεξιότητες διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο: τα κενά δεξιοτήτων και οι ελλείψεις που αναφέρουν οι εργοδότες θεωρούν ως επί το πλείστον τέτοιες δεξιότητες, καθώς και τις γλώσσες, τις διαπροσωπικές δεξιότητες και τις δεξιότητες ΤΠΕ και όχι δεξιότητες για εργασία / τουρισμό (World Bank, 2019).

Ο τομέας πάσχει επίσης από αρνητικές αντιλήψεις σχετικά με τις συνθήκες εργασίας και τις προοπτικές σταδιοδρομίας. Η προσφορά στοχευμένων και υψηλής ποιότητας ευκαιριών κατάρτισης θα μπορούσε να είναι ένας τρόπος για την προσέλκυση περισσότερων και καλύτερα προετοιμασμένων υποψηφίων. Επιπρόσθετα, η επανεκπαίδευση και η αναβάθμιση των υπαρχόντων υπαλλήλων είναι απαραίτητη για να ανταποκριθεί στις νέες και συνεχιζόμενες νέες τάσεις στον τομέα, όπως η παροχή υπηρεσιών σε στοχευμένες ομάδες επισκεπτών (για παράδειγμα, ηλικιωμένους ή με

αναπηρίες · επισκέπτες που αναζητούν συγκεκριμένες εμπειρίες όπως ο βιώσιμος / πράσινος τουρισμός, ο πολιτιστικός τουρισμός, ο τουρισμός περιπέτειας κ.λπ.). (Kyriakidou and Maroudas, 2010).

Τα ψηφιακά προσόντα έχουν αυξηθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια, αυξάνοντας το ενδιαφέρον για πολιτικές απαντήσεις και κατάρτιση. Οι εργασίες σε συγκεκριμένα επαγγέλματα αναμένεται να απολυθούν λόγω της χρήσης της τεχνολογίας, ενώ έχουν αναδυθεί νέα επαγγέλματα (π.χ. ειδικός στο ηλεκτρονικό μάρκετινγκ). Ανάλογα με το επάγγελμα, το επίπεδο και ο τύπος των ψηφιακών δεξιοτήτων ποικίλλουν. αλλά μπορεί να συναχθεί ότι η αναβάθμιση αυτών των δεξιοτήτων είναι απαραίτητη σε όλα τα τουριστικά επαγγέλματα. Οι ψηφιακές δεξιότητες είναι επίσης απαραίτητες για τους επιχειρηματίες και τους διευθυντές του τουρισμού, ιδίως σε ΜΜΕ και οικογενειακές επιχειρήσεις (Buhalis, and Darcy, 2010).

Το αυξημένο ενδιαφέρον για τη βιωσιμότητα όλων των εμπορικών δραστηριοτήτων, η αλλαγή στις προτιμήσεις των καταναλωτών / τουριστών και οι τύποι τουρισμού ως αγροτουρισμός τονίζουν επίσης τη σημασία της εκπαίδευσης στον τουρισμό. Για τον προσδιορισμό των τάσεων των δεξιοτήτων και των αντίστοιχων αναγκών κατάρτισης, τα συστήματα εκπαίδευσης που συνδέονται με τον τουρισμό πρέπει να επωφεληθούν από μηχανισμούς πρόβλεψης δεξιοτήτων. Η έγκαιρη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των γονέων των οποίων οι αντιλήψεις και οι προσδοκίες από τον τομέα επηρεάζουν τη συμμετοχή νέων πτυχιούχων σε συναφείς μαθησιακούς δρόμους, θα επέτρεπε την καλύτερη κατανόηση των αναγκών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τόσο ο κόσμος εκπαίδευσης / κατάρτισης όσο και οι εργοδότες. Οι προοπτικές στις εθνικές και περιφερειακές τάσεις είναι πάντοτε σημαντικές για τον σχεδιασμό της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. αλλά το χαρακτηριστικό των τουριστικών υπηρεσιών δίνει επίσης σημασία στο τοπικό επίπεδο, καθώς και στους υποτομείς (για παράδειγμα, η διαμονή έχει διαφορετικές ανάγκες δεξιοτήτων και προκλήσεις από τους τουριστικούς οδηγούς). Ωστόσο, δεν υπάρχει αρκετός μηχανισμός πρόβλεψης δεξιοτήτων. Καθώς όλα τα καλά σχεδιασμένα συστήματα διακυβέρνησης δεξιοτήτων, η ανάπτυξη και ο σχεδιασμός για τον τουρισμό θα πρέπει να συγχρονίζονται με άλλους τομείς πολιτικής που επηρεάζουν την προσφορά ή τη ζήτηση, όπως πολιτικές σχετικά με τις συνθήκες εργασίας, βελτιωμένη πρόσβαση σε ευάλωτες ομάδες κ.λπ. (World Bank, 2019).

Η κατανόηση των επιχειρηματικών και κοινωνικών προκλήσεων και ευκαιριών που επηρεάζουν τα επίπεδα απασχόλησης, τα καθήκοντα στα επαγγέλματα και, συνεπώς, τα προφίλ δεξιοτήτων στον τουρισμό και στους υποτομείς του είναι υψίστης σημασίας για το σχεδιασμό και την προσφορά σχετικής και υψηλής ποιότητας ΕΕΚ. Σε αυτό το πλαίσιο, ο τουρισμός ήταν ένας από τους τομείς που επέλεξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του σχεδίου ERASMUS + για τομεακή συνεργασία για τις δεξιότητες. Το έργο στοχεύει στην ανάπτυξη μιας στοχευμένης στρατηγικής και ενός συγκεκριμένου σχεδίου δράσης για την κάλυψη του χάσματος δεξιοτήτων στον τομέα, μέσω της συνεργασίας όλων των σχετικών ενδιαφερομένων (επιχειρήσεις, πάροχοι εκπαίδευσης και κατάρτισης, επαγγελματικές ενώσεις, εμπορικά επιμελητήρια, κοινωνικοί εταίροι, καθώς και άλλοι) (Buhalis, and Darcy, 2010).

Η ευελιξία των συστημάτων εκπαίδευσης και ΕΕΚ για την προσφορά ενημερωμένων ή ακόμα και νέων προσόντων που σχετίζονται με τα τουριστικά επαγγέλματα, καθώς και η ανάγκη παροχής προσαρμοσμένων ενηλίκων και συνεχιζόμενης εκπαίδευσης, είναι σαφώς σημαντική για την αποτελεσματική ανταπόκριση όχι μόνο στην ανάκαμψη μετά τον αντίκτυπο του Covid-19, αλλά και στις τάσεις της αλλαγής που διαμορφώνουν τον τομέα στο παρελθόν χρόνια.

Η πανδημία Covid-19 μπορεί να προσφέρει μια ευκαιρία για επανεξέταση πολιτικών που σχετίζονται με τον τουρισμό, τόσο ως βραχυπρόθεσμες αντιδράσεις στις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας, αλλά και ως μια πιο μακροπρόθεσμη προσέγγιση για την ενίσχυση του δυναμικού του τομέα (World Bank, 2019).

2.4 ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τις τελευταίες δεκαετίες, η συζήτηση σχετικά με την ποιότητα της εκπαίδευσης και την αντιστοιχία της με τις ανάγκες της βιομηχανίας βρίσκεται στην ατζέντα παγκοσμίως. Υπό την επίδραση της παγκοσμιοποίησης και της παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να δημιουργηθούν ή να ενημερωθούν προγράμματα σπουδών, ώστε να ανταποκρίνονται στις ταχέως μεταβαλλόμενες

ανάγκες της αγοράς και να βοηθούν στην εκπαίδευση των εργαζομένων που θα εργάζονται σε καταστάσεις που επί του παρόντος είναι δύσκολο να προβλεφθούν.

Το στρατηγικό έγγραφο της ΕΕ «Ευρώπη 2020» επισημαίνει τρεις προτεραιότητες προκειμένου να ξεπεραστούν τα προβλήματα και να αντιμετωπιστεί το μέλλον: έξυπνη ανάπτυξη, βιώσιμη ανάπτυξη και χωρίς αποκλεισμούς. Αυτό σημαίνει την ανάπτυξη της «οικονομίας που βασίζεται στη γνώση και την καινοτομία», την προώθηση μιας πράσινης, αποτελεσματικής και ανταγωνιστικής οικονομίας και την προώθηση μιας οικονομίας υψηλής απασχόλησης. Προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, είναι απαραίτητο να δημιουργηθούν νέα προγράμματα σπουδών και να προσαρμοστούν τα υπάρχοντα, έτσι ώστε να διασφαλίζουν την κοινωνική συνοχή και να είναι καινοτόμα και να αναπτύσσουν δημιουργικές προσωπικότητες (Europe 2020, 2010)

Για να γίνει αυτό, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προσπαθούν να δημιουργήσουν στενές επαφές με τη βιομηχανία για να παρακολουθήσουν όλες τις αλλαγές και την ανάπτυξη. Το πρόγραμμα TedQual του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού του ΟΗΕ, στόχος του οποίου είναι η βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και έρευνας του τουρισμού, έχει καθορίσει κριτήρια αξιολόγησης για τα τουριστικά προγράμματα. Μεταξύ άλλων στοιχείων αξιολογείται ο βαθμός ενσωμάτωσης των αναγκών των ενδιαφερομένων, τόσο των αναγκών της τουριστικής βιομηχανίας όσο και των φοιτητών της, στα προγράμματα.

Έχουν διατυπωθεί πέντε αρχές βασισμένων σε αξίες που οι φοιτητές του τουρισμού πρέπει να ενσωματώσουν κατά την αποφοίτησή τους προκειμένου να γίνουν υπεύθυνοι ηγέτες και διαχειριστές στον τομέα τους: ηθική, διαχείριση, γνώση, επαγγελματισμός και αμοιβαιότητα. Σύμφωνα με την αρχή της ηθικής, οι φοιτητές πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν πηγές εξουσίας, να παρέχουν ηθική ηγεσία και να ξεκινούν τις αλλαγές προς το καλύτερο. Η γνώση περιλαμβάνει τη δημιουργικότητα, την κριτική σκέψη και τη δικτύωση μέσω της μάθησης, επικοινωνίας, σύνδεσης και εφαρμογής. Περιγράφοντας τη διαχείριση, οι φοιτητές πρέπει να ενθαρρύνονται να ρωτούν τα πάντα, συμπεριλαμβανομένων των καθηγητών τους.

Ο επαγγελματισμός ορίζεται ως ένα σύμπλεγμα δεξιοτήτων ηγεσίας, πρακτικότητας, αντανakλαστικότητας, δεξιοτήτων ομαδικής εργασίας και οικοδόμησης εταιρικών σχέσεων και υπέρ της δραστηριότητας. Σημαίνει όχι μόνο τις δεξιότητες, τις ικανότητες ή τα πρότυπα, αλλά και τη συμπεριφορά και τη συμπεριφορά. Η αμοιβαιότητα

χαρακτηρίζεται ως αυτοσεβασμός και σεβασμός για τους άλλους, οι οποίοι θα μπορούσαν να αναπτυχθούν μέσω ανοιχτών αλληλεπιδράσεων, εποικοδομητικής επικοινωνίας και συζητήσεων, αποφυγής συγκρούσεων και διαχείρισης, ενσυναίσθησης και αποδοχής.

Για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις των πέντε προαναφερόμενων αρχών, απαιτούνται βελτιώσεις στους τομείς του περιβάλλοντος μάθησης και διδασκαλίας, της αναθεώρησης και της ανάπτυξης των προγραμμάτων σπουδών. Τα τουριστικά προγράμματα πρέπει να «επικαιροποιηθούν, αντικατοπτρίζοντας μια πιο ρεαλιστική άποψη της βιομηχανίας» (Lee, Lee & Kim, 2009). Οι μελέτες σχετικά με τη βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών έχουν διεξαχθεί σε διάφορες περιοχές του κόσμου. Πρόσφατα, αρκετές τέτοιες μελέτες έχουν διεξαχθεί στην Αυστραλία, την Κορέα και την Κίνα (Wang et al., 2010; Lee, Lee & Kim, 2009) στις οποίες δόθηκε έμφαση στην ανάλυση των μαθημάτων που θα περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα σπουδών. Phelan et al. (2009) συγκρίνεται τα κορυφαία 25 προπτυχιακά προγράμματα διαχείρισης φιλοξενίας των ΗΠΑ, δίνοντας έμφαση στους στόχους, στην αξιολόγηση και στις μεθόδους διδασκαλίας. Στην Ευρώπη οι μελέτες που ασχολούνται με την αξιολόγηση των προγραμμάτων σπουδών και την αξιολόγηση των μαθησιακών και μεταπτυχιακών μαθησιακών αποτελεσμάτων είναι δημοφιλείς. Μερικά παραδείγματα που παρέχουν ανάλυση των προγραμμάτων σπουδών του τουρισμού είναι τα εξής: οι μελέτες που πραγματοποιήθηκαν στην Ισπανία (Munar & Montaña, 2009) και Ηνωμένο Βασίλειο (Nield, 2011) που εστιάζουν στην αξιολόγηση των μαθησιακών και μεταπτυχιακών μαθησιακών αποτελεσμάτων. Έχουν γίνει πολλές μελέτες για την ανάλυση ορισμένων πτυχών των προγραμμάτων σπουδών. Η μελέτη που διεξήχθη στην Κύπρο (Orphanidou & Nachimas, 2011) αναλύει τους στόχους του προγράμματος σπουδών και τη συμμόρφωσή τους με τις ανάγκες της βιομηχανίας και τις μελέτες που πραγματοποιήθηκαν στην Εσθονία (Tooman, Mürstaja & Holleran, 2007) και στην Αυστρία (Ring, Dickinger & Wöber 2009) μαθήματα που θα περιληφθούν στο πρόγραμμα σπουδών.

2.5 Η ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η εκπαίδευση του τουρισμού στην Ελλάδα παρέχεται σε τρία εκπαιδευτικά επίπεδα:

(1) στη μετα-υποχρεωτική δευτεροβάθμια εκπαίδευση, από τα Σχολεία Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΕΠΑΛ) υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας, τα Επαγγελματικά Σχολεία που εποπτεύονται από τον Οργανισμό της Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΤΕΚ) και των Επαγγελματικών Σχολών υπό την εποπτεία της Εθνικής Υπηρεσίας Απασχόλησης - Υπουργείο Απασχόλησης (ΟΑΕΔ) ·

(2) στη μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση, από τρεις διαφορετικούς τύπους Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας, του Οργανισμού Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και του Εθνικού Οργανισμού Απασχόλησης, αντίστοιχα και

(3) στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, από τα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ινστιτούτα (ΤΕΙ) υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας και των Προχωρημένων Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης υπό την εποπτεία του Οργανισμού Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Athanasίου, 2004).

Υπάρχουν επίσης τρία πανεπιστήμια που προσφέρουν μεταπτυχιακά σε σπουδές που σχετίζονται με τον τουρισμό και στο εγγύς μέλλον αυτά τα ιδρύματα θα προσφέρουν επίσης προπτυχιακά πτυχία. Η παρουσία τόσων διαφορετικών και μη ταξινομημένων προγραμμάτων και φορέων που εποπτεύουν την τουριστική εκπαίδευση, καθώς και η έλλειψη σαφών και ρητών επαγγελματικών δικαιωμάτων για τους αποφοίτους τους, τείνει να αφήσει τόσο τα προγράμματα όσο και τους αποφοίτους υποτιμημένους, ειδικά σε δευτεροβάθμια και μετα-δευτεροβάθμια εκπαίδευση (Buhalis, and Darcy, 2010).

Όσον αφορά τα προπτυχιακά πτυχία που παρέχονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, τα προγράμματα που προσφέρονται από τα ΤΕΙ έχουν μια ευρύτερη και πιο θεωρητική προσέγγιση, ενώ αυτά που παρέχονται από τους ΑΣΤΕ χαρακτηρίζονται από μια πιο πρακτική προσέγγιση, εστιάζοντας κυρίως στον τομέα της φιλοξενίας (Athanasίου, 2004) . Το επίπεδο δεξιοτήτων και γνώσεων που προσφέρονται στην τριτοβάθμια εκπαίδευση έχει βρεθεί ότι υπολείπεται των απαιτήσεων της τουριστικής αγοράς εργασίας (Christou, 1999), ειδικά όταν πρόκειται για θέματα που σχετίζονται με το

μάρκετινγκ, τα οικονομικά, τους ανθρώπινους πόρους και την παιδεία στον υπολογιστή.

2.6 ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Για να αξιολογηθεί ένα εκπαιδευτικό σύστημα, πρέπει να υπάρχουν κριτήρια αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων (α) των δεξιοτήτων και των γνώσεων που αποκτήθηκαν από τους αποφοίτους και (β) του βαθμού απορρόφησης των αποφοίτων από την αγορά εργασίας. Επιπλέον, ο στόχος της αξιολόγησης δεν είναι απλώς η καταγραφή της τρέχουσας κατάστασης, αλλά η υποβολή προτάσεων για βελτίωση (Cooper et al, 1996).

Τα προγράμματα σπουδών για τον τουρισμό πρέπει να αποδείξουν την αποτελεσματικότητά τους, την ευελιξία και την ικανότητά τους να ανταποκρίνονται στις μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της βιομηχανίας, καθώς η επιτυχία και η ανταγωνιστικότητα οποιασδήποτε επιχείρησης που σχετίζεται με τον τουρισμό εξαρτάται σημαντικά από το βαθμό εκπαίδευσης των εργαζομένων και εκπαίδευση (Alexopoulos et al, 2006).

Προς τούτο, το επίπεδο θεωρητικής γνώσης και πρακτικής εμπειρίας εκπαιδευτών και καθηγητών και η υιοθέτηση πιο ενημερωμένων και προηγμένων μεθόδων διδασκαλίας έχει αποδειχθεί ζωτικής σημασίας (Christou, 1999). Επιπλέον, έχει δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις βιομηχανικές τοποθετήσεις, κυρίως σε χώρες με μακρά παράδοση στην εκπαίδευση και κατάρτιση στον τουρισμό, όπως η Γερμανία και η Γαλλία (Athanasίου, 2004).

Το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα ευνοεί την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων, ενώ στα περισσότερα προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης η πρακτική εμπειρία αποκτάται σε μεγάλο βαθμό στα σχολικά εργαστήρια. Κατά συνέπεια, υπήρξε σοβαρή συζήτηση σχετικά με το ρόλο της βιομηχανικής τοποθέτησης. Θα μπορούσε επίσης να προσφέρει στους μαθητές μια καλύτερη ιδέα για τη βιομηχανία του τουρισμού και έτσι να τους βοηθήσει στη λήψη αποφάσεων σταδιοδρομίας. Η απόκτηση πρακτικής εμπειρίας είναι επομένως ένας σημαντικός τομέας ανησυχίας καθώς θεωρείται ως ένας

κρίσιμος παράγοντας για τη βελτίωση της ποιότητας των τουριστικών μελετών στην Ελλάδα (Alexopoulos et al, 2006).

Η συνεργασία μεταξύ διαφόρων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και φορέων τουρισμού και απασχόλησης θα μπορούσε επίσης να βελτιώσει την ποιότητα των τουριστικών μελετών, καθώς η συνεργασία αυτή μπορεί να παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα προσόντα που απαιτούνται από την τουριστική βιομηχανία. Υπάρχει ένα εμφανές χάσμα μεταξύ της γνώσης και των δεξιοτήτων που προσφέρουν τα εκπαιδευτικά προγράμματα και των αναγκών της τουριστικής βιομηχανίας. Η συνεργασία πανεπιστημίου θα μπορούσε να ενθαρρύνει την ανάπτυξη ενημερωμένων προγραμμάτων, τη χρήση των καταλληλότερων μεθόδων διδασκαλίας, τον προσδιορισμό των αναγκών σε σχέση με τα προσόντα και τις υποδομές καθηγητών και την ανάπτυξη ικανοποιητικών προγραμμάτων τοποθέτησης (Rahman et al., 2017).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

3.1 ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η παρούσα μελέτη αποσκοπούσε στη διερεύνηση των απόψεων των φοιτητών των ελληνικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων του τουριστικού κλάδου γύρω από τη φοίτησης τους σε αυτά καθώς και τις απόψεις του γύρω από τα αντίστοιχα εκπαιδευτικά ιδρύματα του εξωτερικού.

3.2 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ

Προκειμένου να δημιουργηθεί το ερωτηματολόγιο με το οποίο θα υλοποιούταν η μελέτη πραγματοποιήθηκε ανασκόπηση άλλων ερευνών σχετικών με το ερευνώμενο ζήτημα, στο γενικό του θέμα ή σε επιμέρους ζητήματα του. Έτσι επιλέγοντας και μορφοποιώντας ερωτήσεις δημιουργήθηκε το ερωτηματολόγιο της μελέτης το οποίο αποτελούταν από 24 ερωτήσεις, 4 εκ των οποίων ήταν δημογραφικού χαρακτήρα και 20 σχετικές με το μελετώμενο θέμα.

3.3 ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Σχετικά με τον πληθυσμό της μελέτης αυτός ήταν φοιτητές σχολών Τουριστικών επαγγελμαμάτων (πρώην ΤΕΙ και ΑΕΙ). Το δείγμα της μελέτης αποτελούταν από 115 φοιτητές και φοιτήτριες εκ των οποίων το 53,9% ήταν άνδρες και το 46,1% γυναίκες. Παράλληλα παρατηρήθηκε πως σχετικά με την ηλικία τους οι φοιτητές διαχωρίστηκαν κατά 60% σε φοιτητές έως 24 ετών, κατά 37,4% σε φοιτητές από 25 έως 30 ετών και κατά 2,6% ε φοιτητές που ήταν από 34 έως 36 ετών. Σε σχέση με το έτος φοίτησής του δείγματος παρατηρήθηκε ότι το 33% των φοιτητών ήταν πρωτοετείς, το 40% του δείγματος ήταν δευτεροετείς φοιτητές, ενώ το 7% ήταν φοιτητές του τρίτου έτους των σπουδών τους. Παράλληλα στο τέταρτο έτος των σπουδών τους βρισκόταν το 3,5% του δείγματος, ενώ το 16,5% του δείγματος ήταν επί πτυχίο φοιτητές. Τέλος παρατηρήθηκε πως το 24,3% του δείγματος σπουδάζουν στην Αθήνα, ενώ το 32,2% στη Θεσσαλονίκη. Επιπροσθέτως το 34,8% του δείγματος σπούδαζε στην Πάτρα και το υπόλοιπο 8,7% στο Ηράκλειο.

3.4 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Έπειτα από τη συλλογή των δεδομένων της μελέτης, τα δεδομένα επεξεργάστηκαν προκειμένου να είναι βατή η επεξεργασία του με τη χρήση στατιστικού προγράμματος. Το στατιστικό πρόγραμμα που επιλέχθηκε ήταν το SPSS της IBM και πιο συγκεκριμένα η 23η έκδοση η οποία παρεχόταν δωρεάν στο διαδίκτυο με τη χρήση της φοιτητικής ιδιότητας. Με τη χρήση του στατιστικού πακέτου τα δεδομένα αναλύθηκαν με τη χρήση της μεθόδου συχνοτήτων η οποία περιγράφει τις ροπές του δείγματος προς κάποια απάντηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

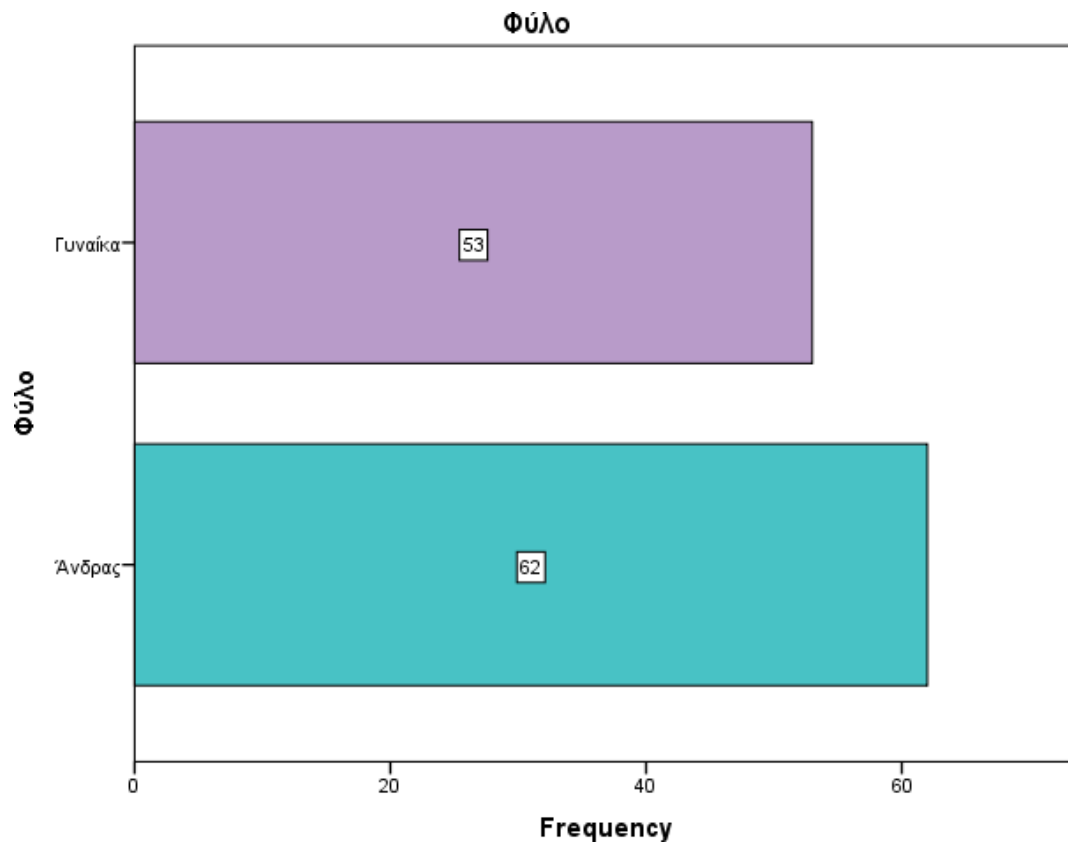
Ερώτημα 1: Φύλο

Αναλύοντας την πρώτη ερώτηση της παρούσας μελέτης προκύπτει πως αναφορικά με το φύλο 62 άτομα ήταν άνδρες και απάρτιζαν το 53,9% του δείγματος της μελέτης ενώ 53 ήταν οι γυναίκες και απάρτιζαν με τη σειρά τους το 46,1% του δείγματος.

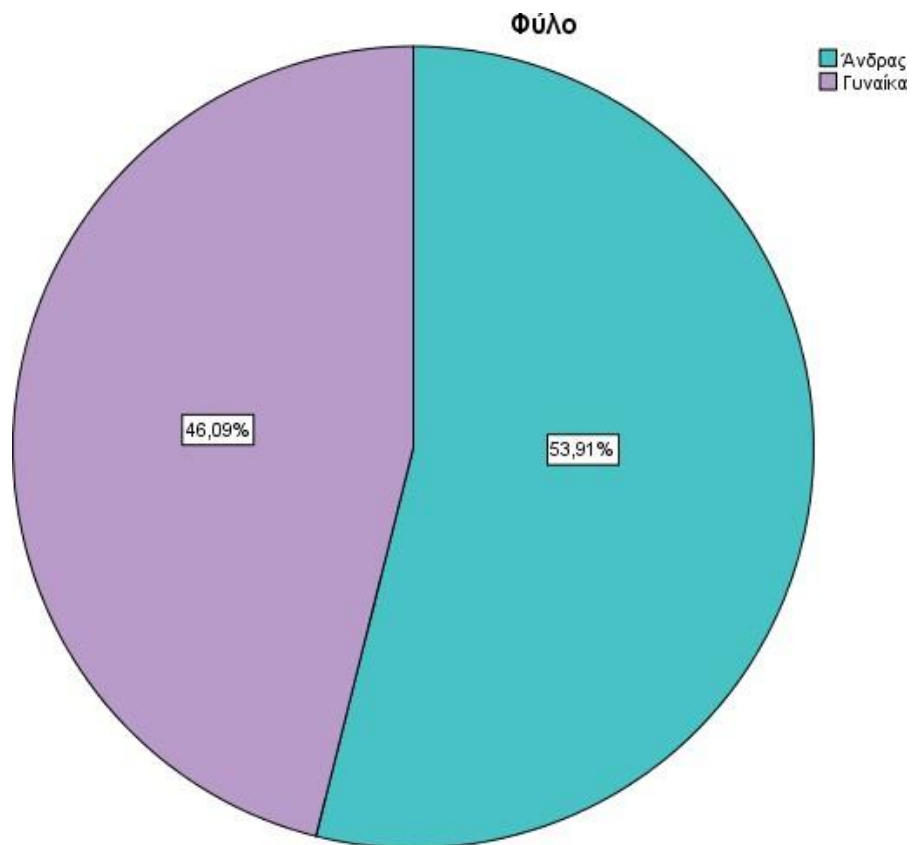
Φύλο

	Frequency	Percent
Valid Ανδρας	62	53,9
Γυναίκα	53	46,1
Total	115	100,0

Πίνακας 1: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το φύλο τους.

Γράφημα τύπου Ράβδων 1: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το φύλο τους.

Γράφημα Πίτας 1: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το φύλο τους.

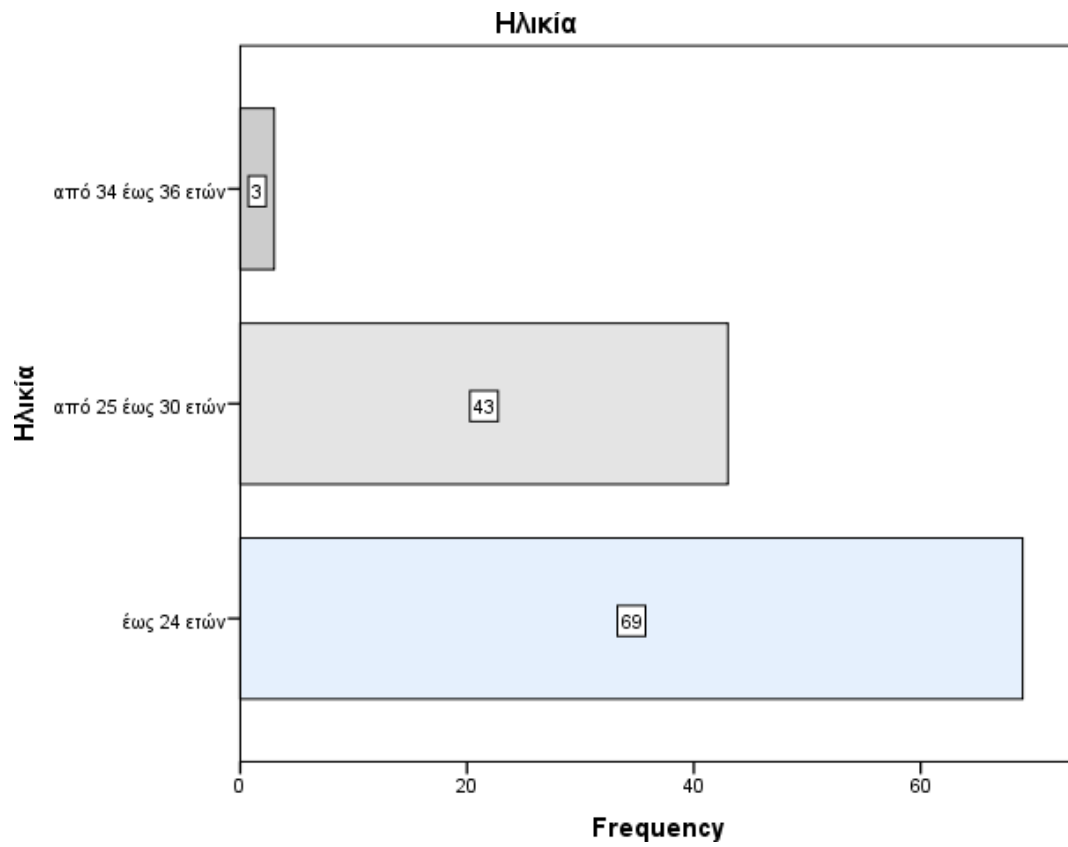
Ερώτημα 2: Ηλικία

Αναφορικά με την ηλικία του δείγματος πραγματοποιώντας ανάλυση των απαντήσεων που δόθηκαν παρατηρήθηκε ότι 69 άτομα ήταν έως 24 ετών αποτελώντας το 60% του δείγματος, επιπλέον 43 άτομα ήταν από 25 έως 30 ετών αποτελώντας το 37,4% του δείγματος, ενώ 3 άτομα ήταν από 34 έως 36 ετών αποτελώντας το 2,6% του δείγματος. Εδώ παρατηρήθηκε πως δεν υπήρχαν ερωτηθέντες από 30 έως 34 ετών.

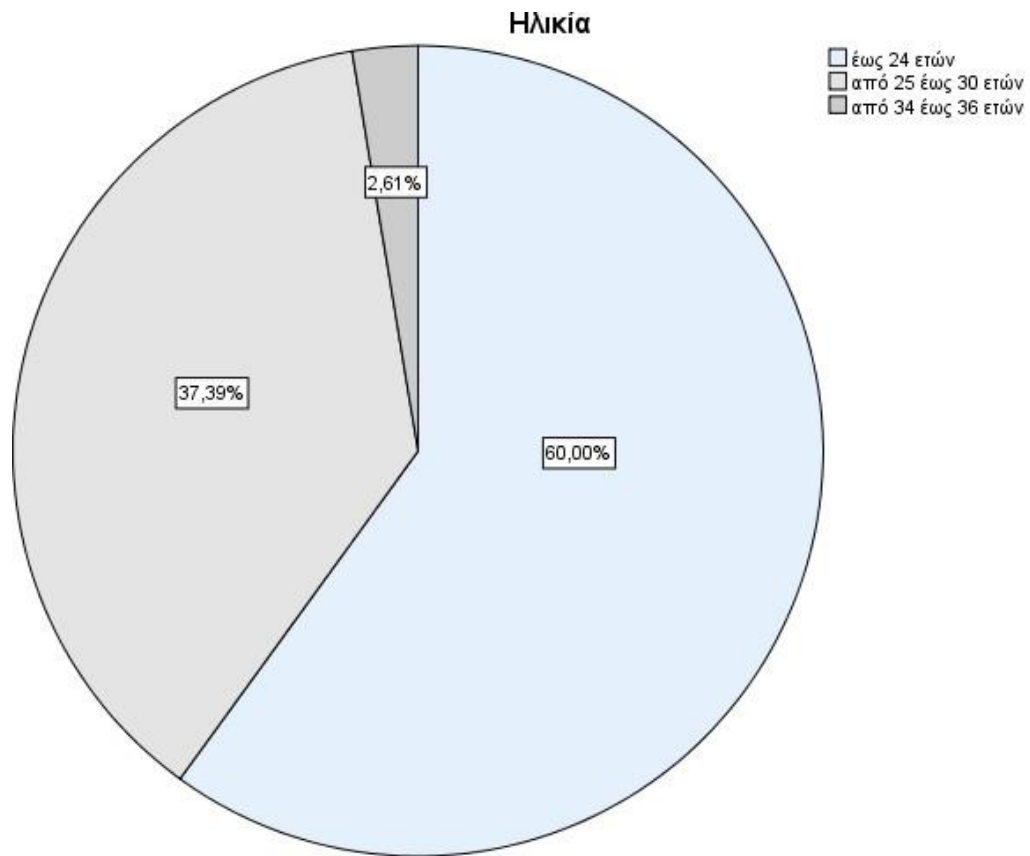
Ηλικία

	Frequency	Percent
Valid έως 24 ετών	69	60,0
από 25 έως 30 ετών	43	37,4
από 34 έως 36 ετών	3	2,6
Total	115	100,0

Πίνακας 2: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από την ηλικία τους.

Γράφημα τύπου Ράβδων 2: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από την ηλικία τους.

Γράφημα Πίτας 2: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από την ηλικία τους.

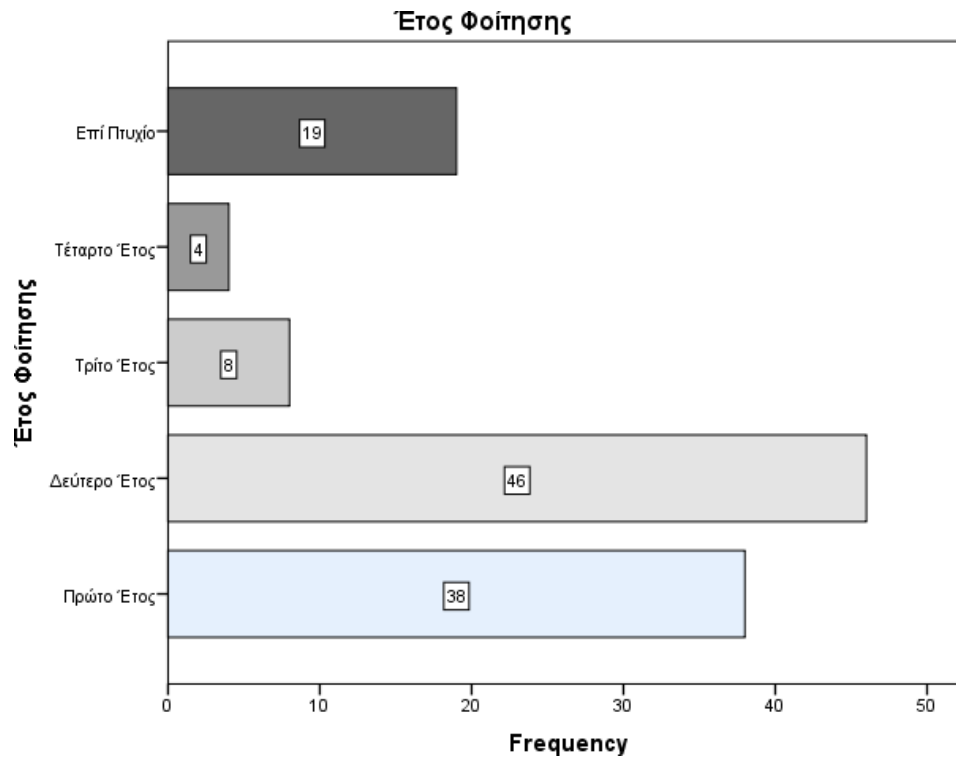
Ερώτημα 3: Έτος Φοίτησης

Σε σχέση με το έτος φοίτησής του δείγματος παρατηρήθηκε ότι 39 άτομα ήταν πρωτοετείς αποτελώντας το 33% του δείγματος, επιπλέον 46 άτομα ήταν δευτεροετείς αποτελώντας το 40% του δείγματος. Ταυτόχρονα 8 άτομα ήταν φοιτητές του τρίτου έτους των σπουδών τους αποτελώντας το 7% του δείγματος, ενώ στο τέταρτο έτος των σπουδών τους βρίσκονταν 4 άτομα αποτελώντας το 3,5% του δείγματος. Παράλληλα 19 ήταν οι επί πτυχίο φοιτητές αποτελώντας το 16,5% του δείγματος.

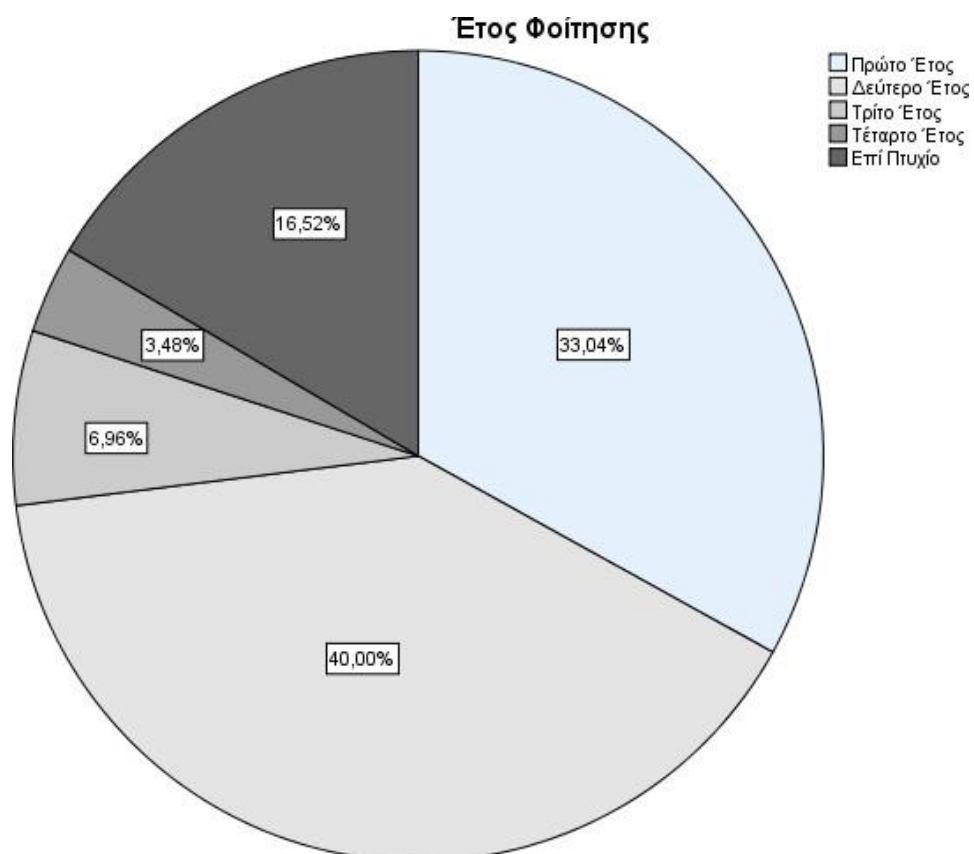
Έτος Φοίτησης

	Frequency	Percent
Valid Πρώτο Έτος	38	33,0
Δεύτερο Έτος	46	40,0
Τρίτο Έτος	8	7,0
Τέταρτο Έτος	4	3,5
Επί Πτυχίο	19	16,5
Total	115	100,0

Πίνακας 3: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το έτος φοίτησής τους.

Γράφημα τύπου Ράβδων 3: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το έτος φοίτησής τους.

Γράφημα Πίτας 3: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το έτος φοίτησής τους.

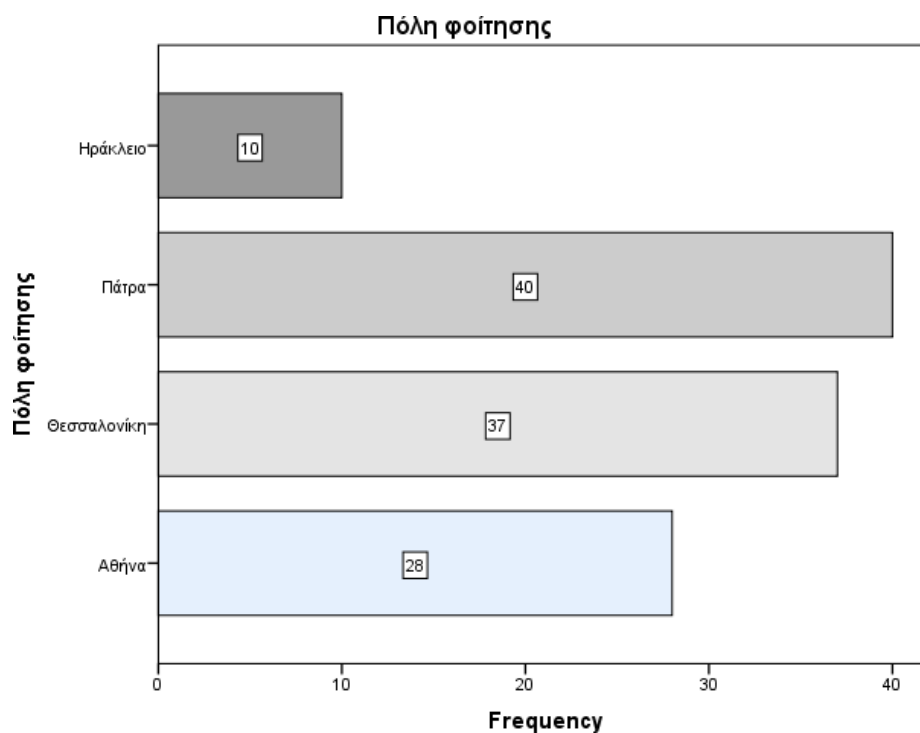
Ερώτημα 4: Πόλη φοίτησης

Έπειτα από ανάλυση της τέταρτης ερώτησης της μελέτης προκύπτει πως σχετικά με την πόλη φοίτησης τους το δείγμα διαχωρίζεται σε 28 φοιτητές που σπουδάζουν στην Αθήνα και απάρτιζαν το 24,3% του δείγματος της μελέτης ενώ 37 άτομα φοιτούσαν στην Θεσσαλονίκη και απάρτιζαν με τη σειρά τους το 32,2% του δείγματος. Επιπροσθέτως 40 φοιτητές απάντησαν πως η σχολή τους βρισκόταν στην Πάτρα αποτελώντας το 34,8% του δείγματος ενώ στο Ηράκλειο σπούδαζαν 10 άτομα αποτελώντας το 8,7% του δείγματος.

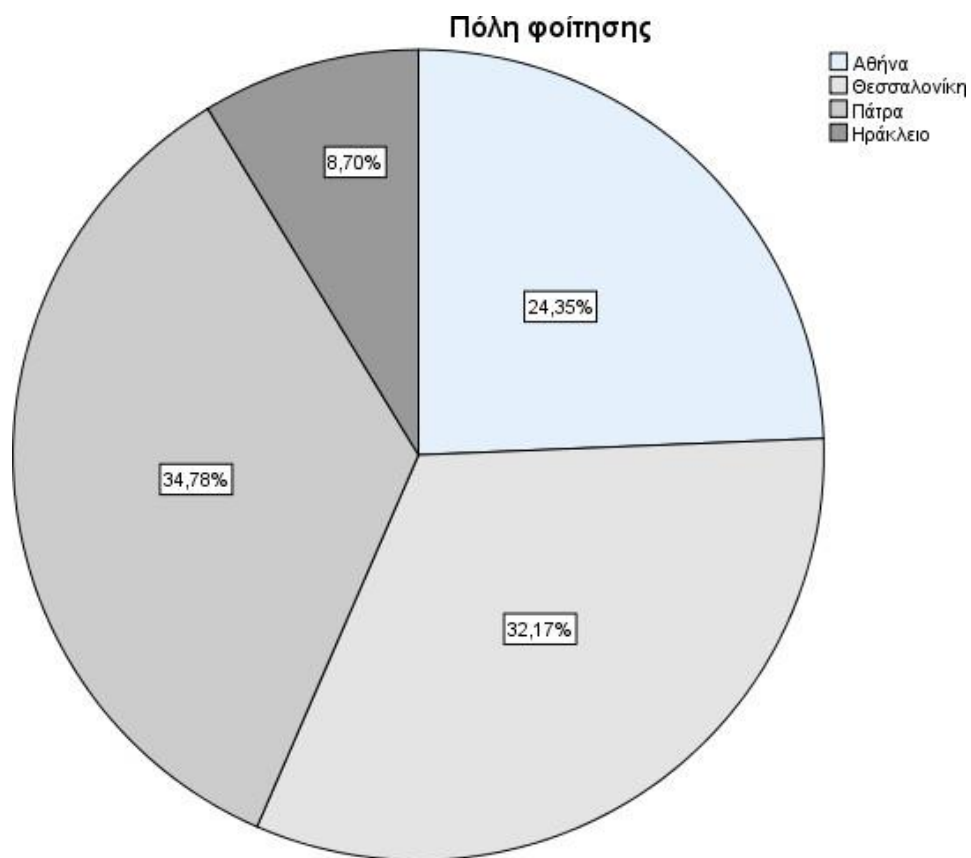
Πόλη φοίτησης

	Frequency	Percent
Valid Αθήνα	28	24,3
Θεσσαλονίκη	37	32,2
Πάτρα	40	34,8
Ηράκλειο	10	8,7
Total	115	100,0

Πίνακας 4: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από την πόλη φοίτησής τους.

Γράφημα τύπου Ράβδων 4: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από την πόλη φοίτησής τους.

Γράφημα Πίτας 4: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από την πόλη φοίτησής τους.

Ερώτημα 5: Η σχολή που σπουδάζετε ήταν η πρώτη σας επιλογή ως προς την προτίμηση σας

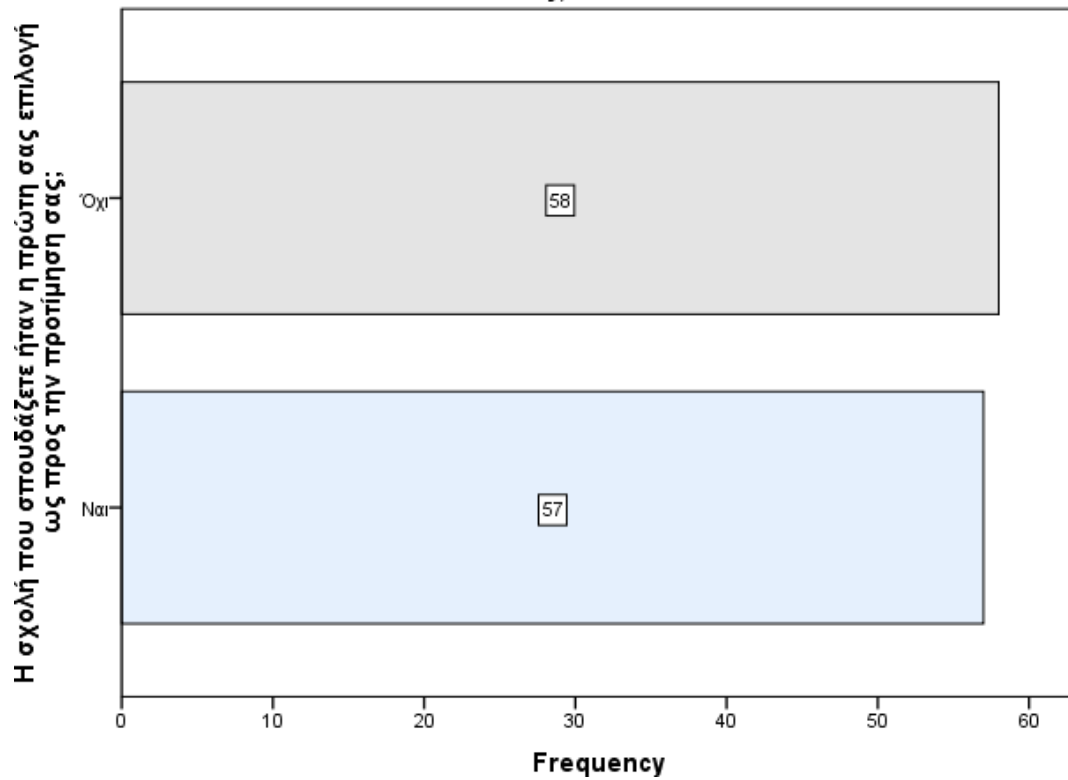
Αναλύοντας την πέμπτη ερώτηση που τέθηκε στο δείγμα προκύπτει πως αναφορικά με το εάν η σχολή σπουδών των φοιτητών ήταν η πρώτη επιλογή ως προς την προτίμηση τους, 57 άτομα ήταν σύμφωνα και απάρτιζαν το 49,6% του δείγματος της μελέτης ενώ 58 άτομα διαφώνησαν και απάρτιζαν το υπόλοιπο 50,4% του δείγματος.

Η σχολή που σπουδάζετε ήταν η πρώτη σας επιλογή ως προς την προτίμηση σας;

	Frequency	Percent
Valid Ναι	57	49,6
Όχι	58	50,4
Total	115	100,0

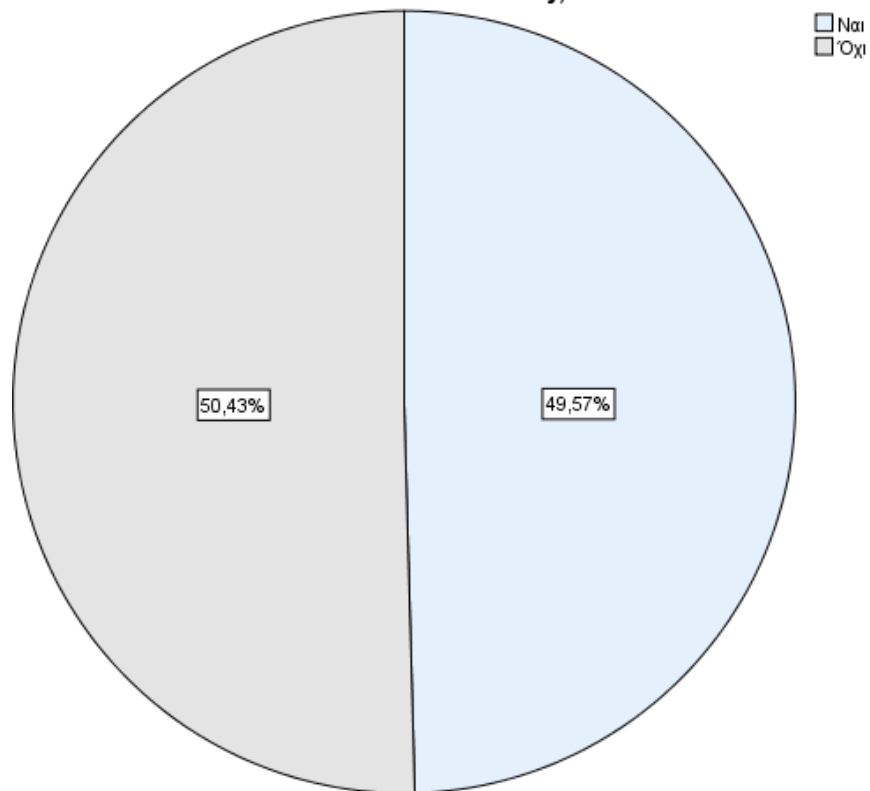
Πίνακας 5: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν η σχολή σπουδών τους ήταν η πρώτη επιλογή ως προς την προτίμηση τους.

Η σχολή που σπουδάσετε ήταν η πρώτη σας επιλογή ως προς την προτίμηση σας;

Γράφημα τύπου Ράβδων 5: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν η σχολή σπουδών τους ήταν η πρώτη επιλογή ως προς την προτίμηση τους.

Η σχολή που σπουδάζετε ήταν η πρώτη σας επιλογή ως προς την προτίμησή σας;

Γράφημα Πίτας 5: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν η σχολή σπουδών τους ήταν η πρώτη επιλογή ως προς την προτίμησή τους.

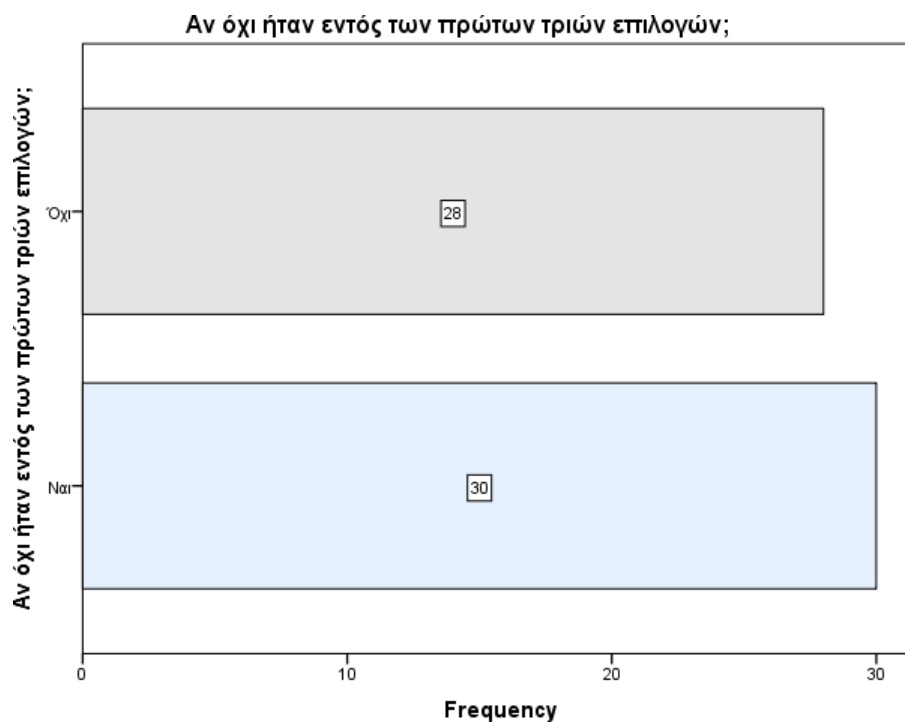
Ερώτημα 6: Αν όχι ήταν εντός των πρώτων τριών επιλογών;

Αναφορικά με τα άτομα που δεν είχαν ως πρώτο στόχο τη σχολή φοίτησης τους έπειτα από ανάλυση των απαντήσεων τους παρατηρήθηκε ότι 30 άτομα είχαν τη σχολή τους στις πρώτες τρεις επιλογές τους αποτελώντας το 51,7% του έγκυρου δείγματος, ενώ 28 άτομα δεν είχαν την σχολή στις τρεις πρώτες επιλογές τους αποτελώντας το 48,3% του έγκυρου δείγματος.

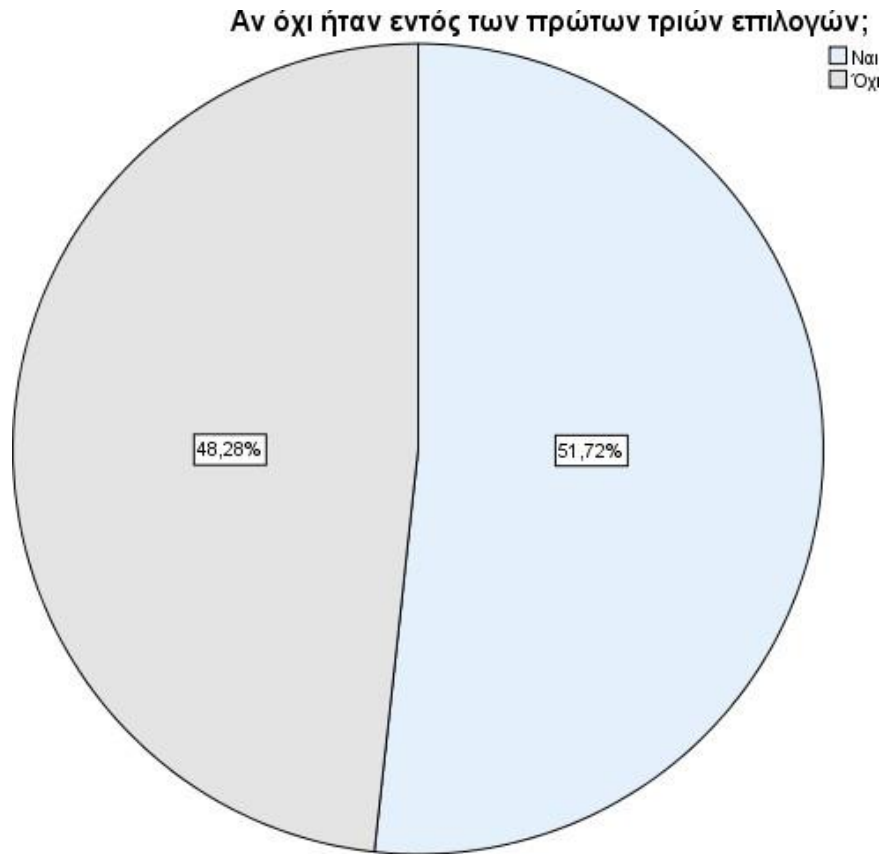
Αν όχι ήταν εντός των πρώτων τριών επιλογών;

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ναι	30	26,1	51,7
	Όχι	28	24,3	48,3
	Total	58	50,4	100,0
Missing	System	57	49,6	
Total		115	100,0	

Πίνακας 6: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών που δεν είχαν ως πρώτη επιλογή τη σχολή τους γύρω από την θέση που βρισκόταν η σχολή φοίτησής τους στην προτίμησή τους.

Γράφημα τύπου Ράβδων 6: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών που δεν είχαν ως πρώτη επιλογή τη σχολή τους γύρω από την θέση που βρισκόταν η σχολή φοίτησής τους στην προτίμησή τους.

Γράφημα Πίτας 6: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των έγκυρων ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών που δεν είχαν ως πρώτη επιλογή τη σχολή τους γύρω από την θέση που βρισκόταν η σχολή φοίτησής τους στην προτίμησή τους.

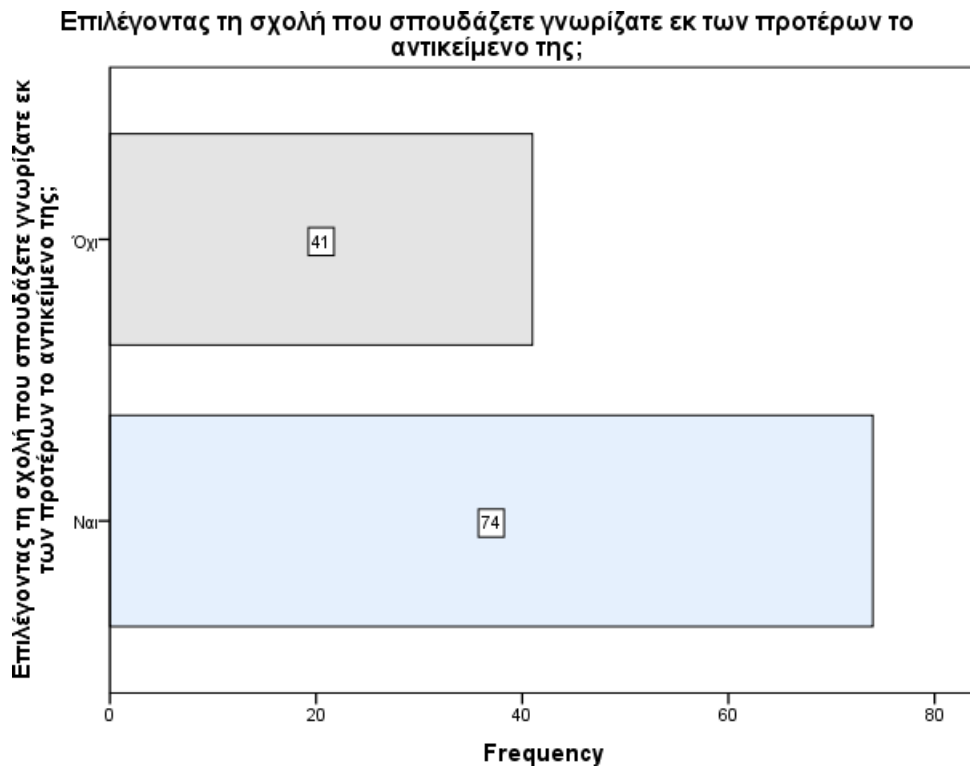
Ερώτημα 7: Επιλέγοντας τη σχολή που σπουδάζετε γνωρίζετε εκ των προτέρων το αντικείμενο της;

Σε σχέση με το εάν επιλέγοντας τη σχολή που σπουδάζουν οι φοιτητές γνώριζαν εκ των προτέρων το αντικείμενο της παρατηρήθηκε ότι 74 άτομα είχαν γνώσεις του αντικειμένου εκ των προτέρων αποτελώντας το 64,3% του δείγματος, ενώ 41 άτομα διαφώνησαν γύρω από το ένα γνώριζαν για το αντικείμενο της σχολής τους αποτελώντας το 35,7% του δείγματος.

**Επιλέγοντας τη σχολή που σπουδάζετε
γνωρίζετε εκ των προτέρων το
αντικείμενο της;**

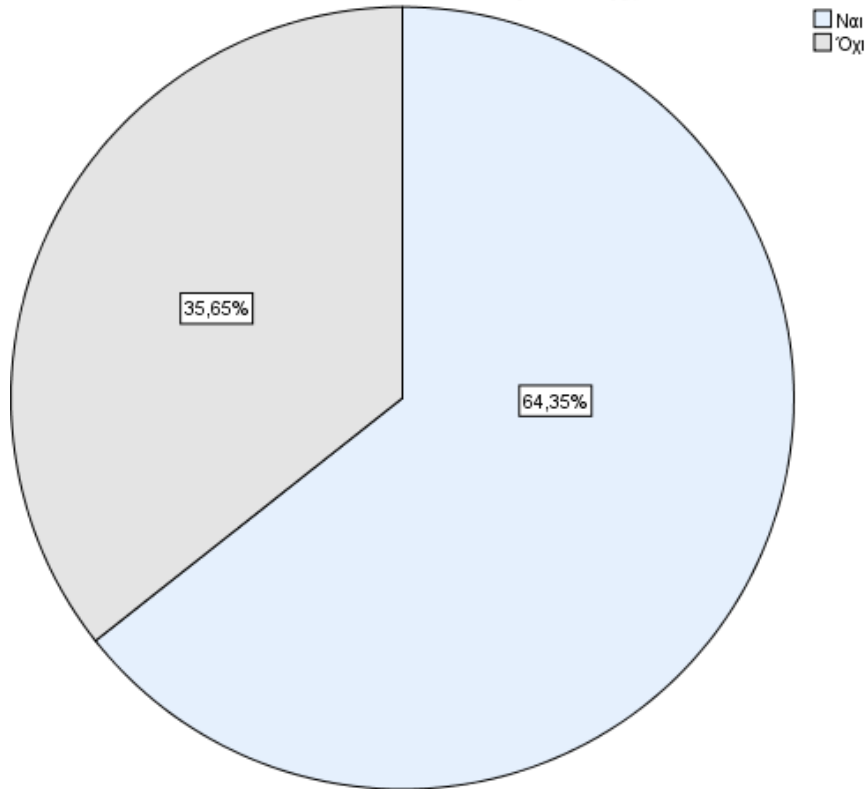
	Frequency	Percent
Valid Ναι	74	64,3
Όχι	41	35,7
Total	115	100,0

Πίνακας 7: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν επιλέγοντας τη σχολή που σπουδάζουν γνώριζαν εκ των προτέρων το αντικείμενο της.

Γράφημα τύπου Ράβδων 7: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν επιλέγοντας τη σχολή που σπουδάζουν γνώριζαν εκ των προτέρων το αντικείμενο της.

Επιλέγοντας τη σχολή που σπουδάζετε γνωρίζετε εκ των προτέρων το αντικείμενο της;

Γράφημα Πίτας 7: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από εάν επιλέγοντας τη σχολή που σπουδάζουν γνώριζαν εκ των προτέρων το αντικείμενο της.

Ερώτημα 8: Κατά πόσο υπάρχει ενδιαφέρον από εσάς για τον τουριστικό τομέα και εν τέλει σπουδάζετε πάνω σε αυτό;

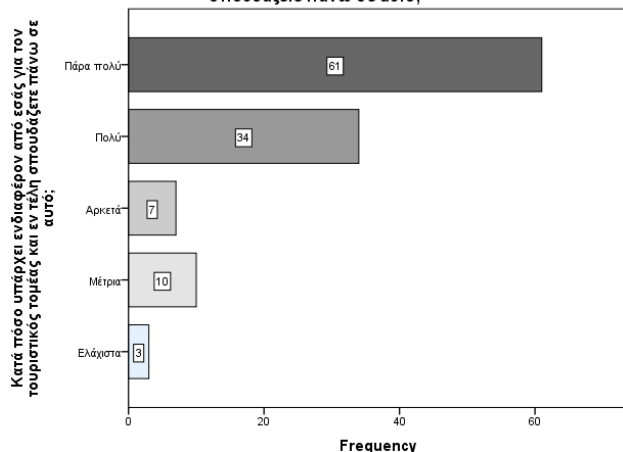
Έπειτα από ανάλυση της όγδοης ερώτησης της μελέτης προκύπτει πως σχετικά με το κατά πόσο υπάρχει ενδιαφέρον από τους φοιτητές για τον τουριστικό τομέα και για αυτό σπουδάζουν πάνω σε αυτό, το δείγμα διαχωρίζεται σε 13 φοιτητές που απάντησαν πως είχαν από ελάχιστο έως μέτριο ενδιαφέρον και απάρτιζαν το 11,3% του δείγματος της μελέτης ενώ 7 άτομα απάντησαν πως είχαν αρκετό ενδιαφέρον και απάρτιζαν με τη σειρά τους το 6,1% του δείγματος. Επιπροσθέτως 95 φοιτητές απάντησαν πως υπάρχει από πολύ έως πάρα πολύ ενδιαφέρον από αυτούς για τον τουριστικό τομέα και εν τέλει σπουδάζουν πάνω σε αυτό, αποτελώντας το 82,6% του δείγματος.

Κατά πόσο υπάρχει ενδιαφέρον από εσάς για τον τουριστικό τομέα και εν τέλει σπουδάζετε πάνω σε αυτό;

	Frequency	Percent
Valid		
Ελάχιστα	3	2,6
Μέτρια	10	8,7
Αρκετά	7	6,1
Πολύ	34	29,6
Πάρα πολύ	61	53,0
Total	115	100,0

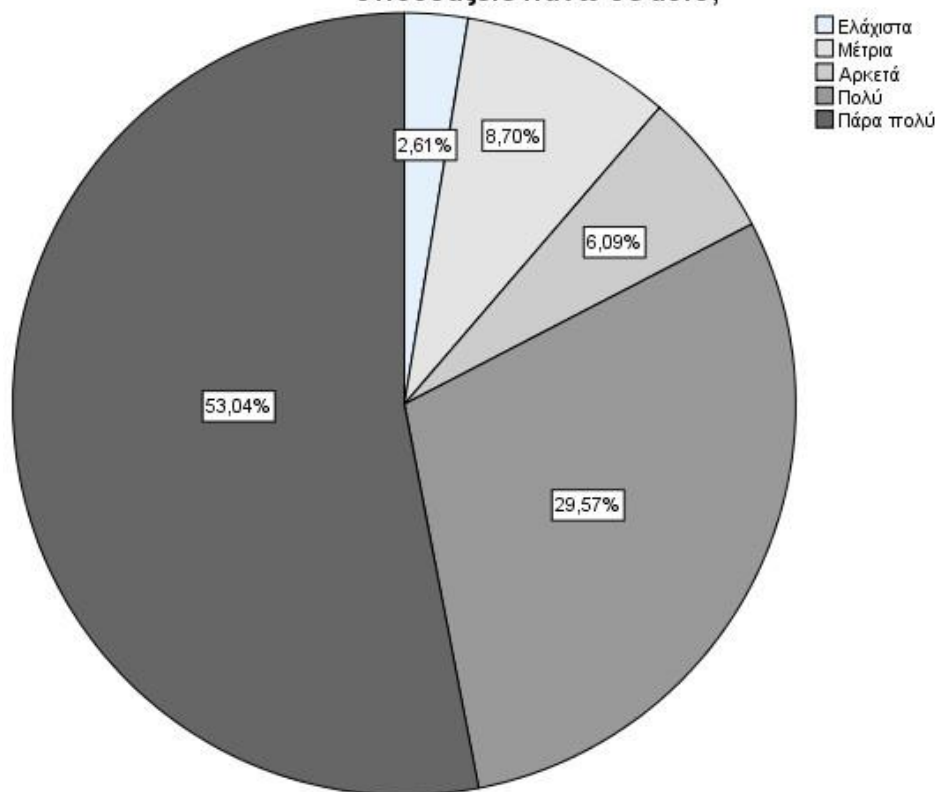
Πίνακας 8: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο υπάρχει ενδιαφέρον από αυτούς για τον τουριστικό τομέα και εν τέλει σπουδάζουν πάνω σε αυτό.

Κατά πόσο υπάρχει ενδιαφέρον από εσάς για τον τουριστικό τομέα και εν τέλη σπουδάζετε πάνω σε αυτό;

Γράφημα τύπου Ράβδων 8: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο υπάρχει ενδιαφέρον από αυτούς για τον τουριστικό τομέα και εν τέλη σπουδάζουν πάνω σε αυτό.

Κατά πόσο υπάρχει ενδιαφέρον από εσάς για τον τουριστικό τομέα και εν τέλη σπουδάζετε πάνω σε αυτό;

Γράφημα Πίτας 8: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο υπάρχει ενδιαφέρον από αυτούς για τον τουριστικό τομέα και εν τέλη σπουδάζουν πάνω σε αυτό.

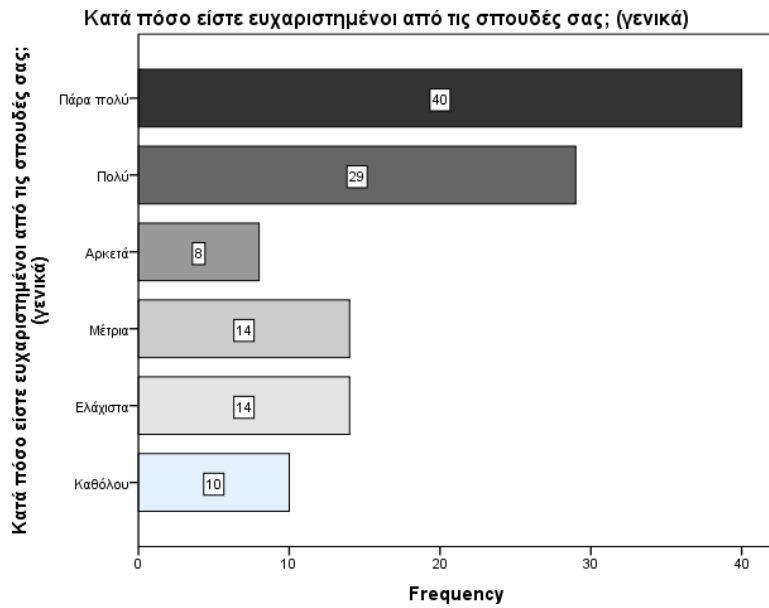
Ερώτημα 9: Κατά πόσο είστε ευχαριστημένοι από τις σπουδές σας; (γενικά)

Αναλύοντας την ένατη ερώτηση της παρούσας μελέτης προκύπτει πως αναφορικά με το κατά πόσο οι φοιτητές είναι ευχαριστημένοι από τις σπουδές τους σε γενικό επίπεδο, 24 άτομα απάντησαν πως είναι από καθόλου έως ελάχιστα ικανοποιημένα και απάρτιζαν το 20,9% του δείγματος της μελέτης ενώ 22 άτομα ήταν από μέτρια έως αρκετά ικανοποιημένα και απάρτιζαν το 17,2% του δείγματος. Την ίδια στιγμή 69 φοιτητές ήταν από πολύ έως πάρα ευχαριστημένοι από τις σπουδές τους σε γενικό επίπεδο αποτελώντας το 60% του δείγματος της μελέτης

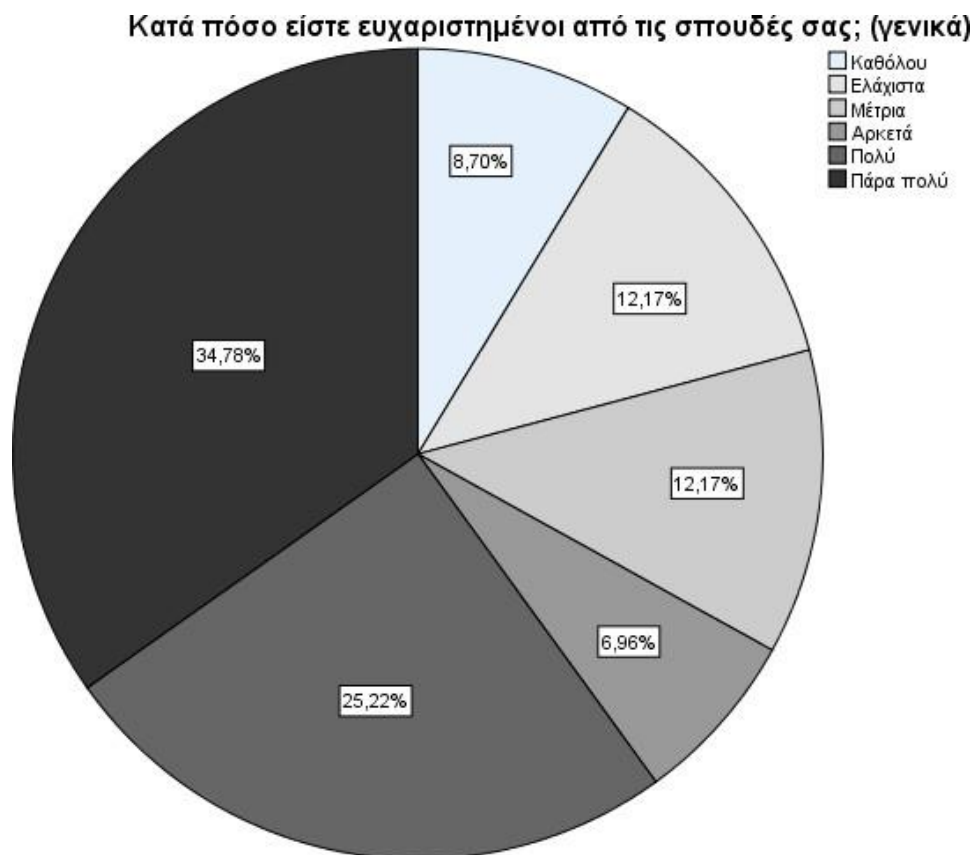
Κατά πόσο είστε ευχαριστημένοι από τις σπουδές σας; (γενικά)

	Frequency	Percent
Valid Καθόλου	10	8,7
Ελάχιστα	14	12,2
Μέτρια	14	12,2
Αρκετά	8	7,0
Πολύ	29	25,2
Πάρα πολύ	40	34,8
Total	115	100,0

Πίνακας 9: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ευχαριστημένοι από τις σπουδές τους σε γενικό επίπεδο.

Γράφημα τύπου Ράβδων 9: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ευχαριστημένοι από τις σπουδές τους σε γενικό επίπεδο.

Γράφημα Πίτας 9: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των

απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ευχαριστημένοι από τις σπουδές τους σε γενικό επίπεδο.

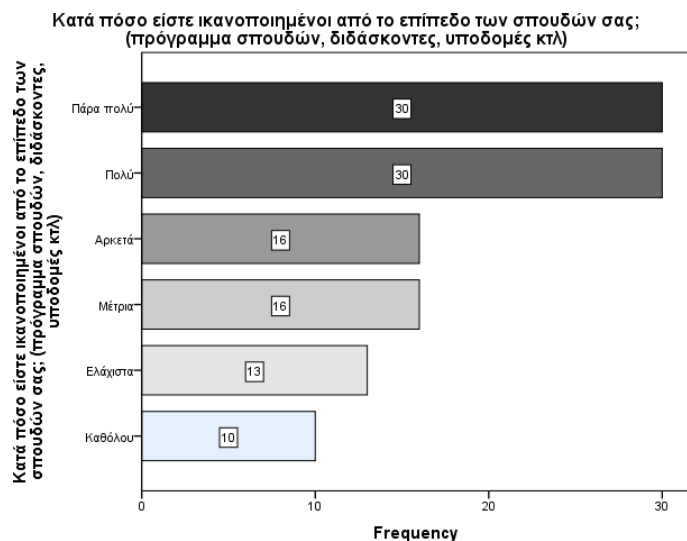
**Ερώτημα 10: Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το επίπεδο των σπουδών σας;
(πρόγραμμα σπουδών, διδάσκοντες, υποδομές κτλ)**

Αναφορικά με το κατά πόσο οι φοιτητές είναι ικανοποιημένοι από το επίπεδο των σπουδών τους πραγματοποιώντας ανάλυση των απαντήσεων παρατηρήθηκε ότι 23 άτομα ήταν από καθόλου έως ελάχιστα ικανοποιημένα αποτελώντας το 20% του δείγματος, ενώ 32 άτομα ήταν από μέτρια έως αρκετά ικανοποιημένα αποτελώντας το 27,8% του δείγματος. Επιπλέον παρατηρήθηκε και ότι 60 άτομα ήταν από πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένα από το επίπεδο των σπουδών τους αποτελώντας το 52,2% του δείγματος.

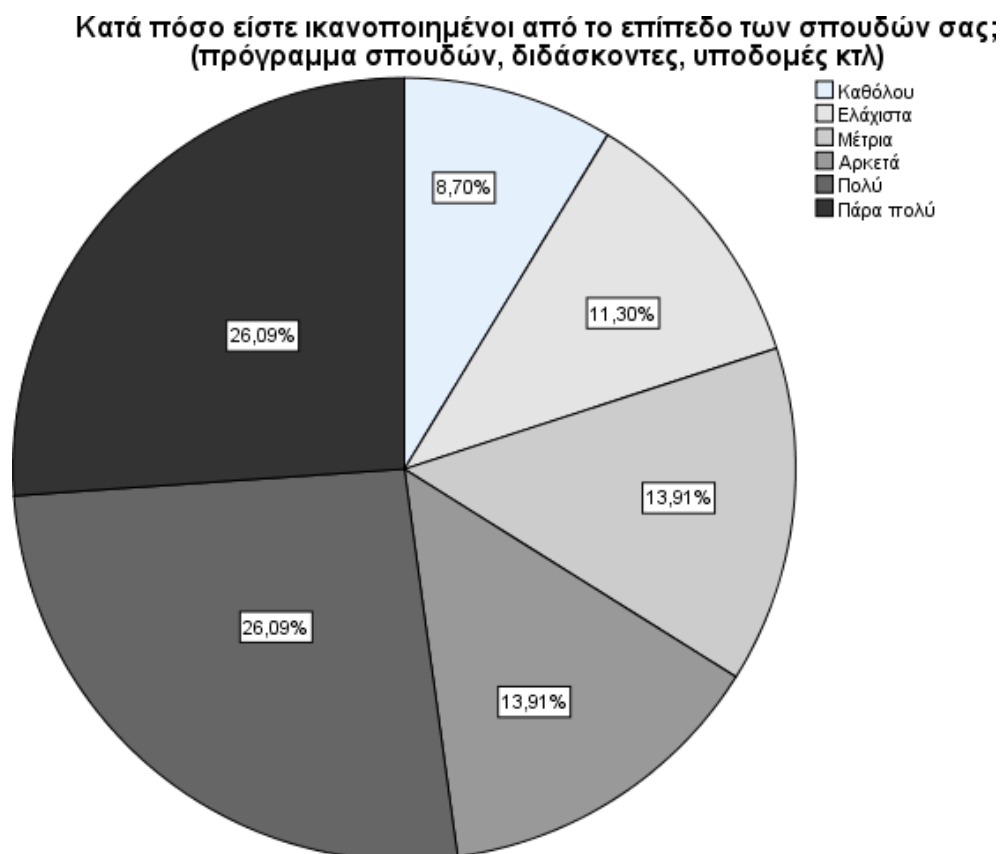
**Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από το επίπεδο των σπουδών σας;
(πρόγραμμα σπουδών, διδάσκοντες, υποδομές κτλ)**

	Frequency	Percent
Valid Καθόλου	10	8,7
Ελάχιστα	13	11,3
Μέτρια	16	13,9
Αρκετά	16	13,9
Πολύ	30	26,1
Πάρα πολύ	30	26,1
Total	115	100,0

Πίνακας 10: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ικανοποιημένοι από το επίπεδο των σπουδών τους.

Γράφημα τύπου Ράβδων 10: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ικανοποιημένοι από το επίπεδο των σπουδών τους.

Γράφημα Πίτας 10: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ικανοποιημένοι από το επίπεδο των σπουδών τους.

απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ικανοποιημένοι από το επίπεδο των σπουδών τους.

Ερώτημα 11: Κατά πόσο θεωρείται ότι οι σπουδές σας μπορούν να σας δώσουν ώθηση στην επαγγελματική σας εξέλιξη;

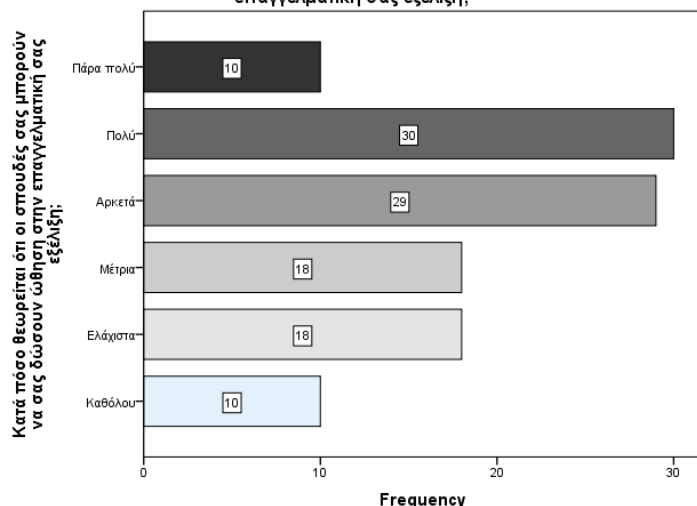
Σε σχέση με το κατά πόσο θεωρούν οι φοιτητές ότι οι σπουδές τους μπορούν να τους δώσουν ώθηση στην επαγγελματική τους εξέλιξη, παρατηρήθηκε ότι 28 άτομα έκριναν ότι κάτι τέτοιο μπορεί να συμβεί από καθόλου έως ελάχιστα αποτελώντας το 24,4% του δείγματος. Παράλληλα 47 φοιτητές απάντησαν πως κατά τη γνώμη τους οι σπουδές τους μπορούν να τους δώσουν από μέτρια έως αρκετή ώθηση στην επαγγελματική τους εξέλιξη αποτελώντας το 40,9% του δείγματος, ενώ 40 φοιτητές έκριναν πως μπορούν να πάρουν από πολύ έως πάρα πολύ ώθηση αποτελώντας το 34,8% του δείγματος.

Κατά πόσο θεωρείται ότι οι σπουδές σας μπορούν να σας δώσουν ώθηση στην επαγγελματική σας εξέλιξη;

	Frequency	Percent
Valid Καθόλου	10	8,7
Ελάχιστα	18	15,7
Μέτρια	18	15,7
Αρκετά	29	25,2
Πολύ	30	26,1
Πάρα πολύ	10	8,7
Total	115	100,0

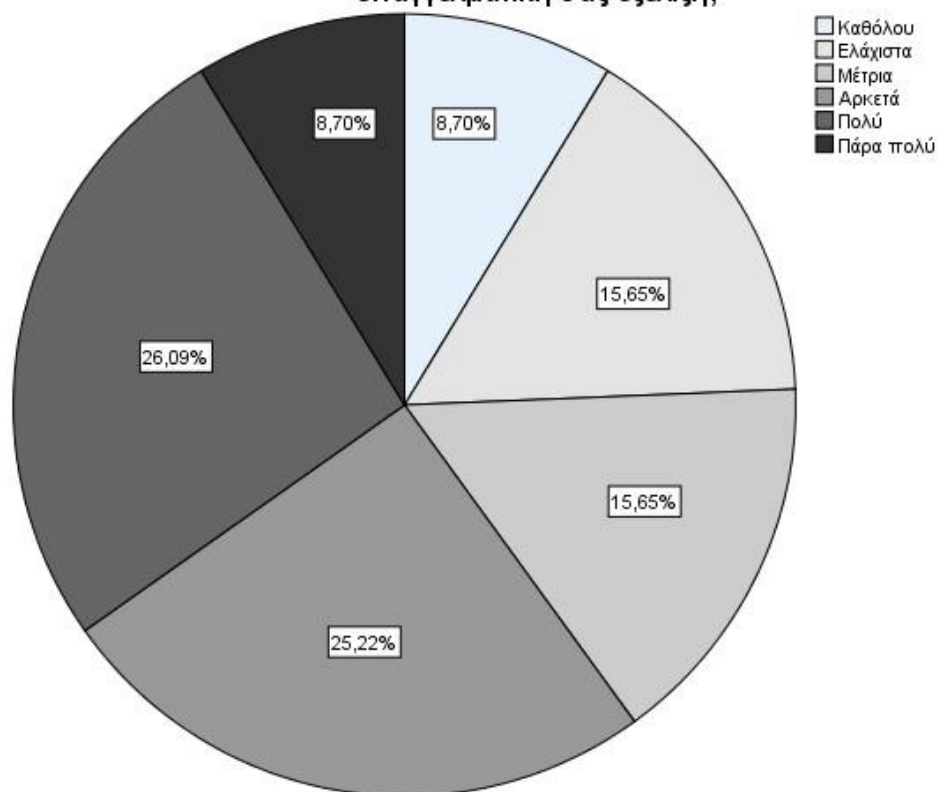
Πίνακας 11: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο θεωρούν ότι οι σπουδές τους μπορούν να τους δώσουν ώθηση στην επαγγελματική τους εξέλιξη.

Κατά πόσο θεωρείται ότι οι σπουδές σας μπορούν να σας δώσουν ώθηση στην επαγγελματική σας εξέλιξη;

Γράφημα τύπου Ράβδων 11: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο θεωρούν ότι οι σπουδές τους μπορούν να τους δώσουν ώθηση στην επαγγελματική τους εξέλιξη.

Κατά πόσο θεωρείται ότι οι σπουδές σας μπορούν να σας δώσουν ώθηση στην επαγγελματική σας εξέλιξη;

Γράφημα Πίτας 11: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των

απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών από το κατά πόσο θεωρούν ότι οι σπουδές τους μπορούν να τους δώσουν ώθηση στην επαγγελματική τους εξέλιξη.

Ερώτημα 12: Κατά πόσο είστε Ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που σας παρέχει το τμήμα σας;

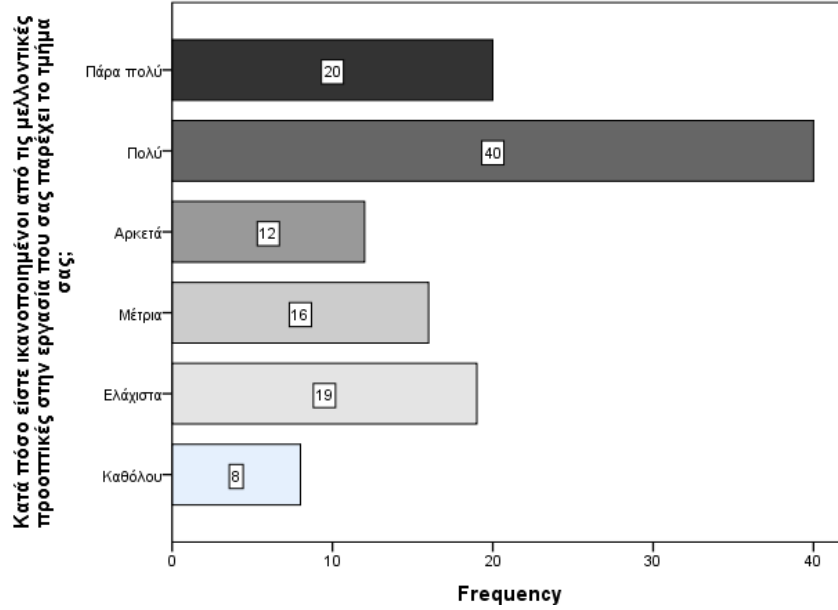
Έπειτα από ανάλυση της δωδέκατης ερώτησης της μελέτης προκύπτει πως σχετικά με το κατά πόσο οι φοιτητές είναι ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που τους παρέχει το τμήμα τους, το δείγμα διαχωρίζεται σε 27 φοιτητές που απάντησαν πως είναι από καθόλου έως λίγο ευχαριστημένοι και απάρτιζαν το 23,5% του δείγματος της μελέτης ενώ 28 άτομα απάντησαν πως ήταν από μέτρια έως αρκετά ικανοποιημένα και απάρτιζαν το 24,3% του δείγματος. Επιπροσθέτως 60 φοιτητές απάντησαν πως είναι από πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που τους παρέχει το τμήμα τους., αποτελώντας το 52,2% του δείγματος.

Κατά πόσο είστε Ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που σας παρέχει το τμήμα σας;

	Frequency	Percent
Valid Καθόλου	8	7,0
Ελάχιστα	19	16,5
Μέτρια	16	13,9
Αρκετά	12	10,4
Πολύ	40	34,8
Πάρα πολύ	20	17,4
Total	115	100,0

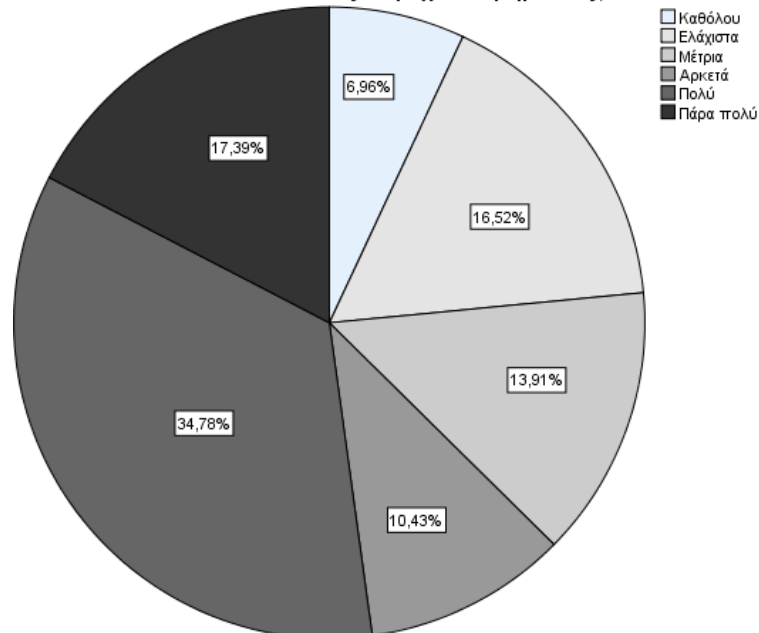
Πίνακας 12: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που τους παρέχει το τμήμα τους.

Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που σας παρέχει το τμήμα σας;

Γράφημα τύπου Ράβδων 12: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που τους παρέχει το τμήμα τους.

Κατά πόσο είστε ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που σας παρέχει το τμήμα σας;

Γράφημα Πίτας 12: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των

απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο είναι ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που τους παρέχει το τμήμα τους.

Ερώτημα 13: Αν σου δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσεις το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό θα το κάνατε;

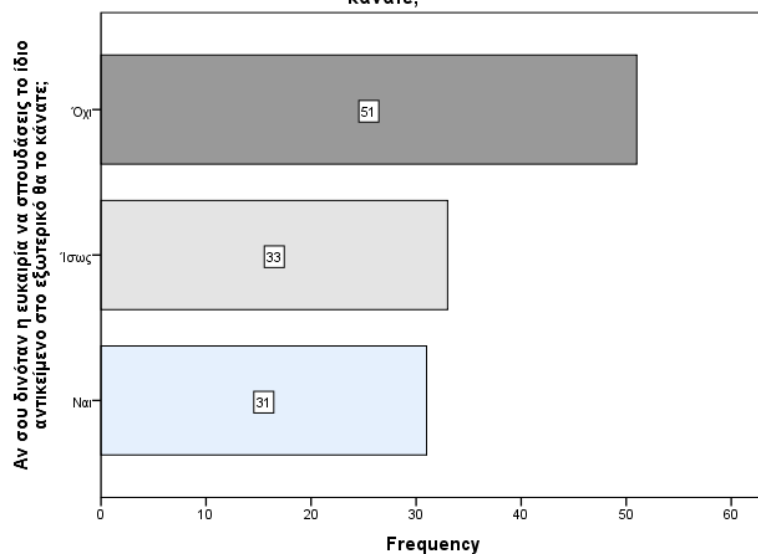
Έπειτα από ανάλυση της δωδέκατης ερώτησης της μελέτης προκύπτει πως σχετικά με το εάν δινόταν στους φοιτητές η ευκαιρία να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό εάν θα το έκαναν, το δείγμα διαχωρίζεται σε 31 φοιτητές που συμφώνησαν και απάρτιζαν το 27% του δείγματος της μελέτης ενώ 33 άτομα απάντησαν πως ίσως έκαναν κάτι τέτοιο και απάρτιζαν με τη σειρά τους το 28,7% του δείγματος. Επιπροσθέτως 51 φοιτητές απάντησαν πως από το εάν τους δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό δεν θα το έκαναν, αποτελώντας το 44,3% του δείγματος.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσεις το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό θα το κάνατε;

		Frequency	Percent
Valid	Ναι	31	27,0
	Ίσως	33	28,7
	Όχι	51	44,3
	Total	115	100,0

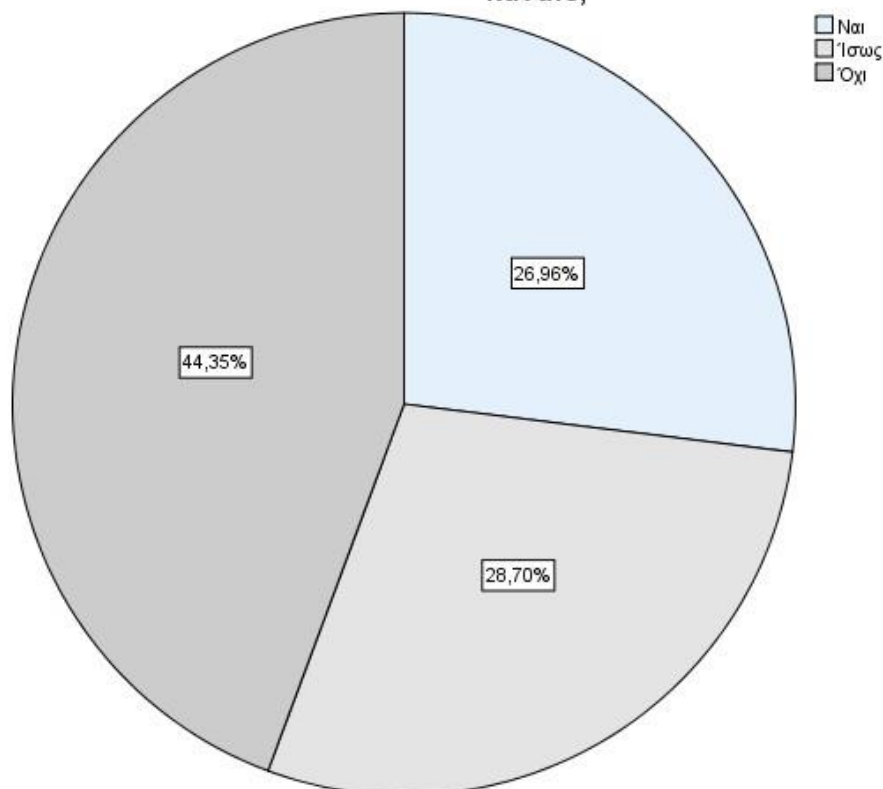
Πίνακας 13: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν τους δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό θα το έκαναν.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσεις το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό θα το κάνατε;

Γράφημα τύπου Ράβδων 13: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν τους δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό θα το έκαναν.

Αν σου δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσεις το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό θα το κάνατε;

Γράφημα Πίτας 13: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν τους δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό θα το έκαναν.

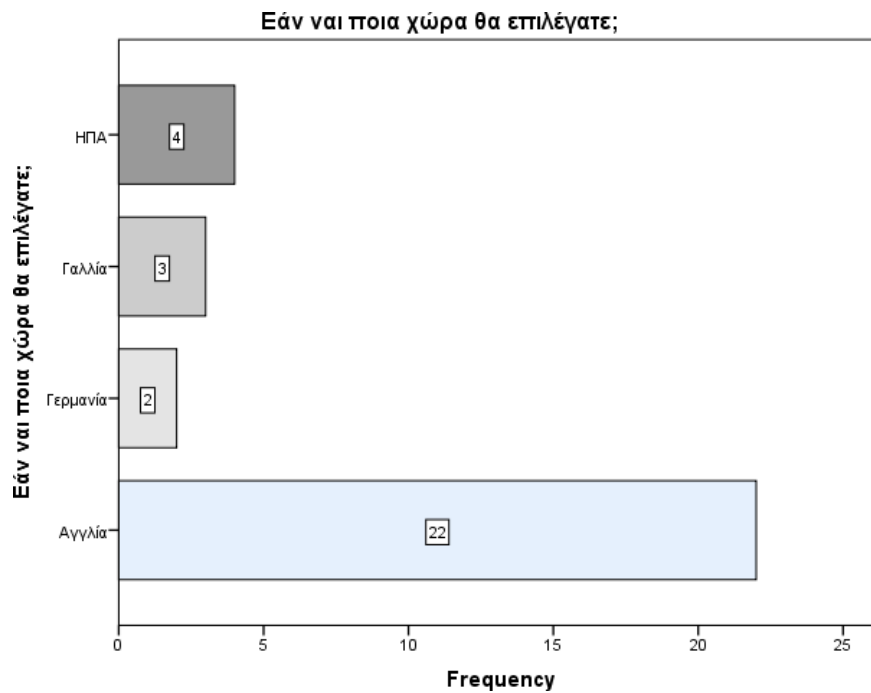
Ερώτημα 14: Εάν σου δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσεις το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό ποια χώρα θα επιλέγατε;

Αναλύοντας την δέκατη τρίτη ερώτηση της παρούσας μελέτης προκύπτει πως αναφορικά με τη χώρα που θα επέλεγαν οι φοιτητές για να σπουδάσουν, 22 άτομα απάντησαν πως θα επέλεγαν την Αγγλία και απάρτιζαν το 71% του έγκυρου δείγματος της μελέτης ενώ 2 άτομα θα επέλεγαν τη Γερμανία και απάρτιζαν το 6,5% του έγκυρου δείγματος. Την ίδια στιγμή 3 φοιτητές απάντησαν πως θα επέλεγαν τη Γαλλία για τις σπουδές τους αποτελώντας το 9,7% του δείγματος της μελέτης ενώ 4 φοιτητές απάντησαν πως θα επέλεγαν τις ΗΠΑ για να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο αποτελώντας το 12,9% του εγκύρου δείγματος.

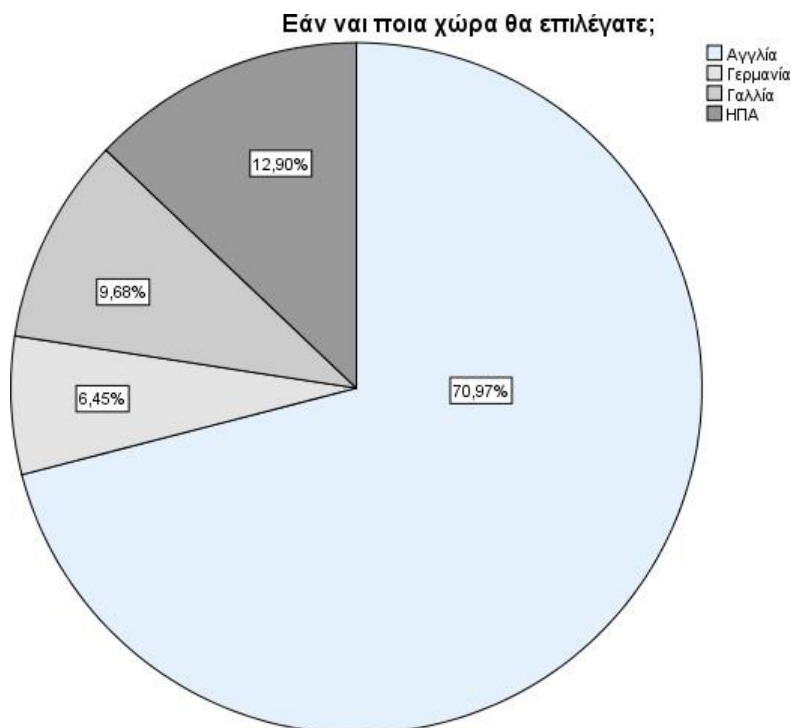
Εάν ναι ποια χώρα θα επιλέγατε;

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Αγγλία	22	19,1	71,0
	Γερμανία	2	1,7	6,5
	Γαλλία	3	2,6	9,7
	ΗΠΑ	4	3,5	12,9
	Total	31	27,0	100,0
Missing	System	84	73,0	
Total		115	100,0	

Πίνακας 14: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από τη χώρα που θα επέλεγαν να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο.

Γράφημα τύπου Ράβδων 14: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από τη χώρα που θα επέλεγαν να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο.

Γράφημα Πίτας 14: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των έγκυρων ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από τη χώρα που θα επέλεγαν να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο.

Ερώτημα 15: Θεωρείτε πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση σας πάνω στο αντικείμενο του τουρισμού;

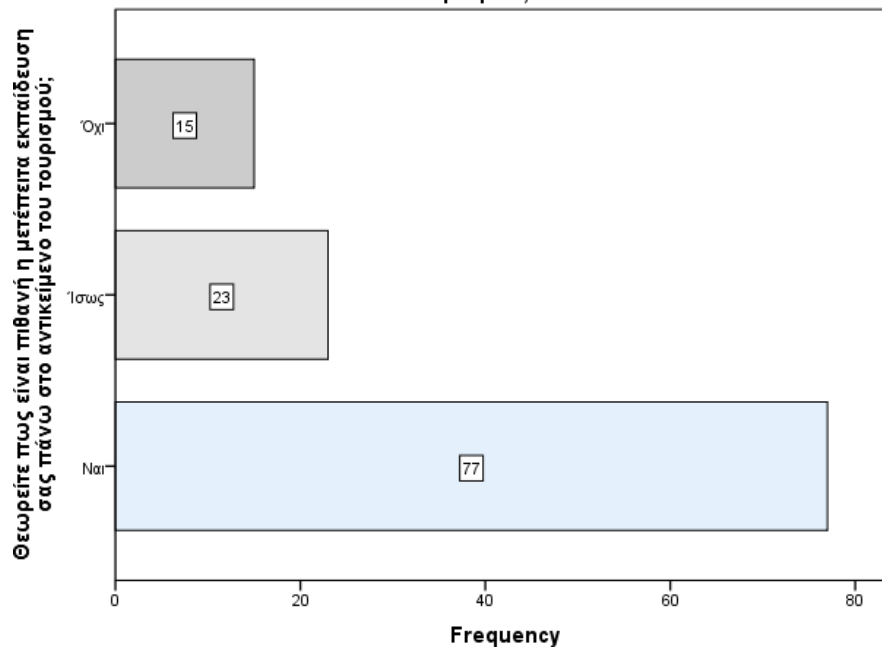
Αναφορικά με το εάν οι φοιτητές θεωρούν πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω στο αντικείμενο του τουρισμού, παρατηρήθηκε ότι 77 άτομα ήταν σύμφωνα αποτελώντας το 67% του δείγματος, ενώ 23 άτομα απάντησαν πως ίσως έκαναν κάτι τέτοιο αποτελώντας το 20% του δείγματος. Επιπλέον παρατηρήθηκε ότι 13 άτομα έκριναν πως δεν είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω στο αντικείμενο του τουρισμού αποτελώντας το 13% του δείγματος.

Θεωρείτε πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση σας πάνω στο αντικείμενο του τουρισμού;

		Frequency	Percent
Valid	Ναι	77	67,0
	Ίσως	23	20,0
	Όχι	15	13,0
	Total	115	100,0

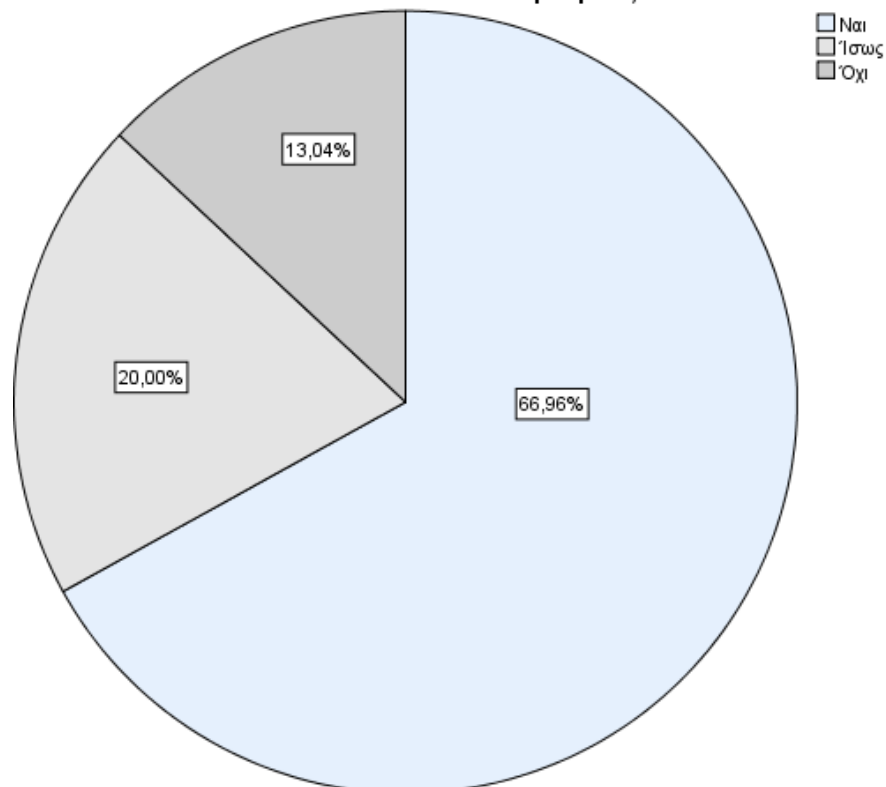
Πίνακας 15: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν θεωρούν πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω στο αντικείμενο του τουρισμού.

Θεωρείτε πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση σας πάνω στο αντικείμενο του τουρισμού;

Γράφημα τύπου Ράβδων 15: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν θεωρούν πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω στο αντικείμενο του τουρισμού.

Θεωρείτε πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση σας πάνω στο αντικείμενο του τουρισμού;

Γράφημα Πίτας 15: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν θεωρούν πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω στο αντικείμενο του τουρισμού.

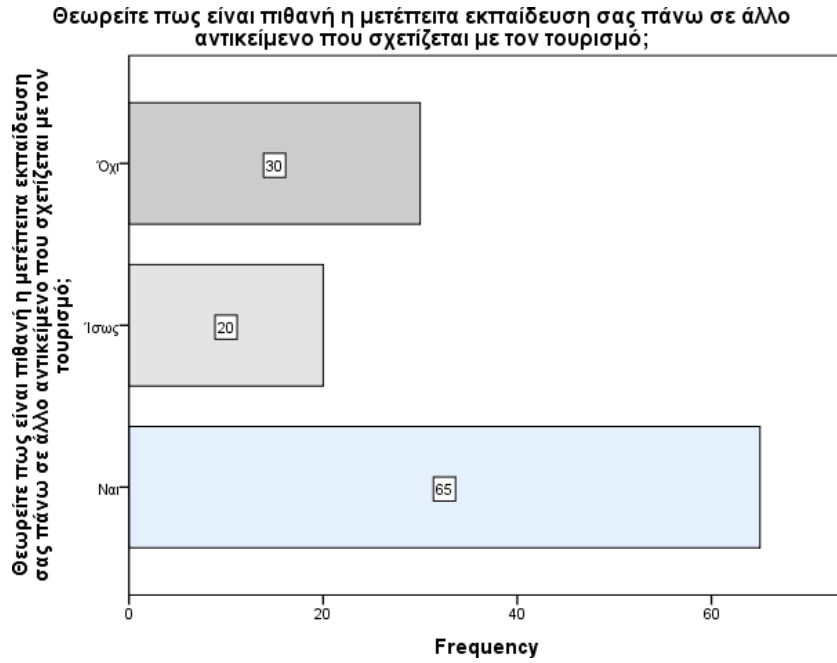
Ερώτημα 16: Θεωρείτε πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση σας πάνω σε άλλο αντικείμενο που σχετίζεται με τον τουρισμό;

Σε σχέση με το εάν θεωρούν οι φοιτητές είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω σε άλλο αντικείμενο που σχετίζεται με τον τουρισμό, παρατηρήθηκε ότι 65 άτομα απάντησαν πως θέλουν να κάνουν κάτι τέτοιο αποτελώντας το 56,6% του δείγματος. Παράλληλα 20 φοιτητές απάντησαν πως θεωρούν πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω σε άλλο αντικείμενο που σχετίζεται με τον τουρισμό αποτελώντας το 7,4% του δείγματος, ενώ 30 φοιτητές απάντησαν πως δεν πρόκειται να ακολουθούσαν κάποια τέτοια μετεκπαίδευση αποτελώντας το 26,1% του δείγματος.

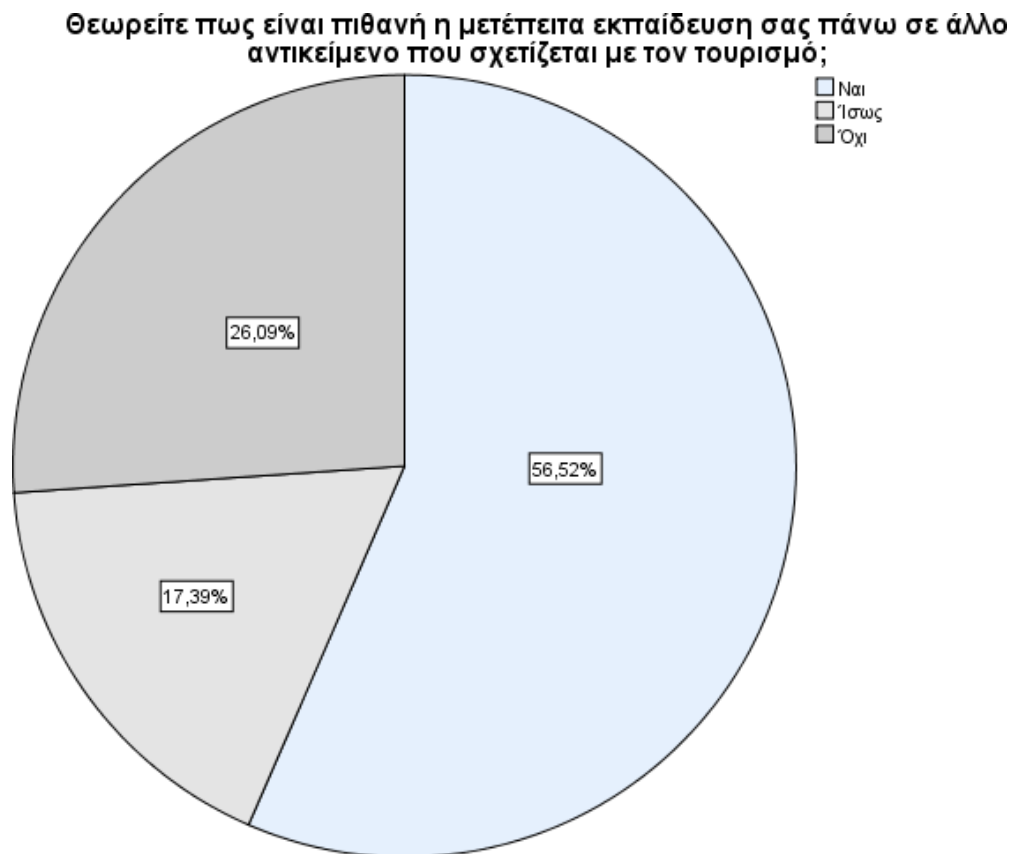
Θεωρείτε πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση σας πάνω σε άλλο αντικείμενο που σχετίζεται με τον τουρισμό;

	Frequency	Percent	
Valid			
	Ναι	65	56,5
	Ίσως	20	17,4
	Όχι	30	26,1
	Total	115	100,0

Πίνακας 16: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν θεωρούν πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω σε άλλο αντικείμενο που σχετίζεται με τον τουρισμό.

Γράφημα τύπου Ράβδων 16: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν θεωρούν πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω σε άλλο αντικείμενο που σχετίζεται με τον τουρισμό.

Γράφημα Πίτας 16: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών από το εάν θεωρούν πως είναι πιθανή η μετέπειτα εκπαίδευση τους πάνω σε άλλο αντικείμενο που σχετίζεται με τον τουρισμό.

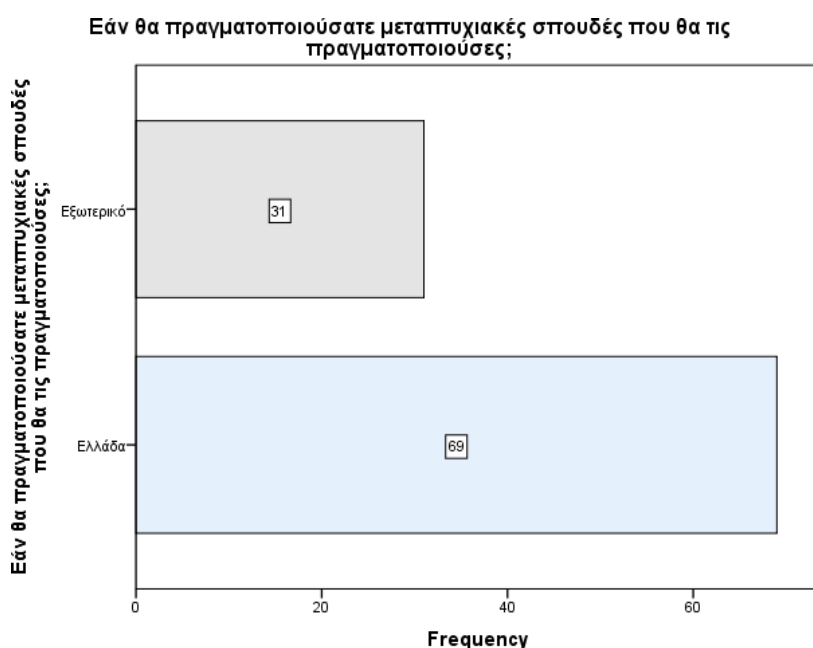
Ερώτημα 17: Εάν θα πραγματοποιούσατε μεταπτυχιακές σπουδές που θα τις πραγματοποιούσατε;

Έπειτα από ανάλυση της δέκατης έκτης ερώτησης της μελέτης προκύπτει πως σχετικά με το μέρος που θα πραγματοποιούσαν μεταπτυχιακές σπουδές οι φοιτητές αν επέλεξαν να κάνουν κάτι τέτοιο, το έγκυρο δείγμα διαχωρίζεται σε 69 φοιτητές που απάντησαν πως θα έκαναν κάτι τέτοιο στην Ελλάδα και απάρτιζαν το 69% του έγκυρου δείγματος της μελέτης ενώ 31 άτομα απάντησαν πως θα επέλεξαν το εξωτερικό και απάρτιζαν το 31% του έγκυρου δείγματος.

Εάν θα πραγματοποιούσατε μεταπτυχιακές σπουδές που θα τις πραγματοποιούσατε;

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	Ελλάδα	69	60,0	69,0
	Εξωτερικό	31	27,0	31,0
	Total	100	87,0	100,0
Missing	System	15	13,0	
Total		115	100,0	

Πίνακας 17: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το μέρος που θα πραγματοποιούσαν μεταπτυχιακές σπουδές αν επέλεξαν να κάνουν κάτι τέτοιο.

Γράφημα τύπου Ράβδων 17: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το μέρος που θα πραγματοποιούσαν μεταπτυχιακές σπουδές αν επέλεγαν να κάνουν κάτι τέτοιο.

Γράφημα Πίτας 17: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των έγκυρων ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το μέρος που θα πραγματοποιούσαν μεταπτυχιακές σπουδές αν επέλεγαν να κάνουν κάτι τέτοιο.

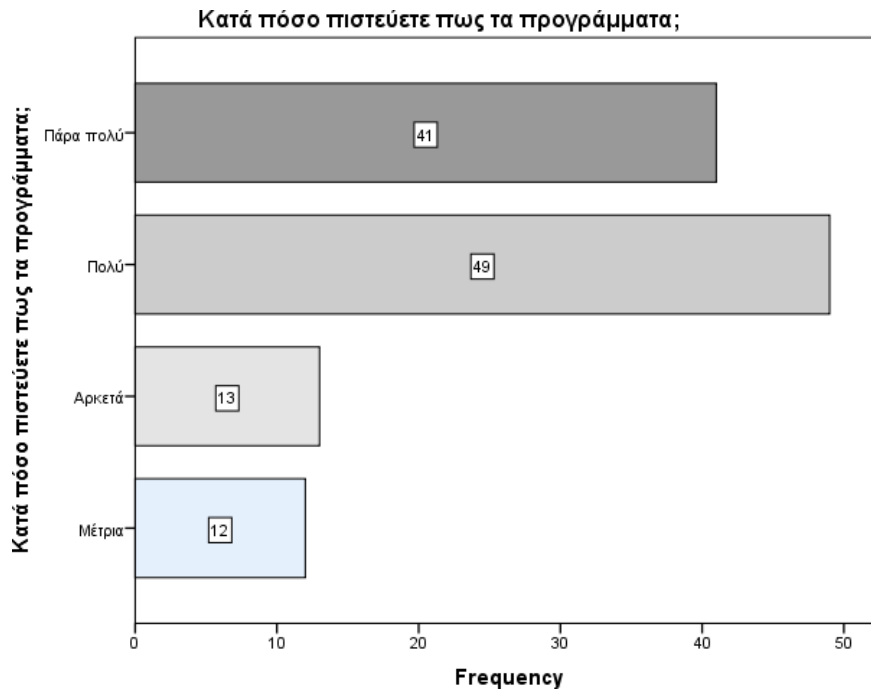
Ερώτημα 18: Κατά πόσο πιστεύετε πως τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται στο εξωτερικό θα σας έδιναν περισσότερα εφόδια γύρω από το τουριστικό προϊόν;

Αναλύοντας την δέκατης έβδομης ερώτηση της παρούσας μελέτης προκύπτει πως αναφορικά με το κατά πόσο οι φοιτητές από το κατά πόσο πιστεύουν πως τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται στο εξωτερικό θα τους έδιναν περισσότερα εφόδια γύρω από το τουριστικό προϊόν, 25 άτομα απάντησαν πως κάτι τέτοιο συμβαίνει από μέτρια έως αρκετά και απάρτιζαν το 21,7% του δείγματος της μελέτης. Την ίδια στιγμή 90 φοιτητές πιστεύουν πως τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται στο εξωτερικό θα τους έδιναν από πολλά έως πάρα πολλά περισσότερα εφόδια γύρω από το τουριστικό προϊόν αποτελώντας το 78,3% του δείγματος της μελέτης.

Κατά πόσο πιστεύετε πως τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται στο εξωτερικό θα σας έδιναν περισσότερα εφόδια γύρω από το τουριστικό προϊόν;

		Frequency	Percent
Valid	Μέτρια	12	10,4
	Αρκετά	13	11,3
	Πολύ	49	42,6
	Πάρα πολύ	41	35,7
	Total	115	100,0

Πίνακας 18: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται στο εξωτερικό θα τους έδιναν περισσότερα εφόδια γύρω από το τουριστικό προϊόν.

Γράφημα τύπου Ράβδων 18: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται στο εξωτερικό θα τους έδιναν περισσότερα εφόδια γύρω από το τουριστικό προϊόν.

Γράφημα Πίτας 18: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται στο εξωτερικό θα τους έδιναν περισσότερα εφόδια γύρω από το τουριστικό προϊόν.

Ερώτημα 19: Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

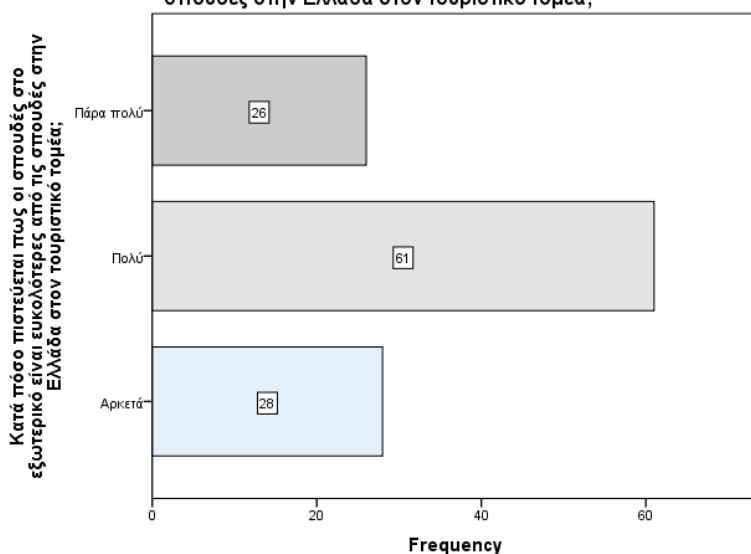
Αναφορικά με το κατά πόσο οι φοιτητές πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα, παρατηρήθηκε ότι 28 άτομα έκριναν πως κάτι τέτοιο συμβαίνει αρκετά αποτελώντας το 24,3% του δείγματος. Παράλληλα 87 άτομα απάντησαν πως κατά αυτούς οι σπουδές στο εξωτερικό είναι από πολύ έως πάρα πολύ ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα αποτελώντας το 75,7% του δείγματος.

Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

	Frequency	Percent
Valid		
Αρκετά	28	24,3
Πολύ	61	53,0
Πάρα πολύ	26	22,6
Total	115	100,0

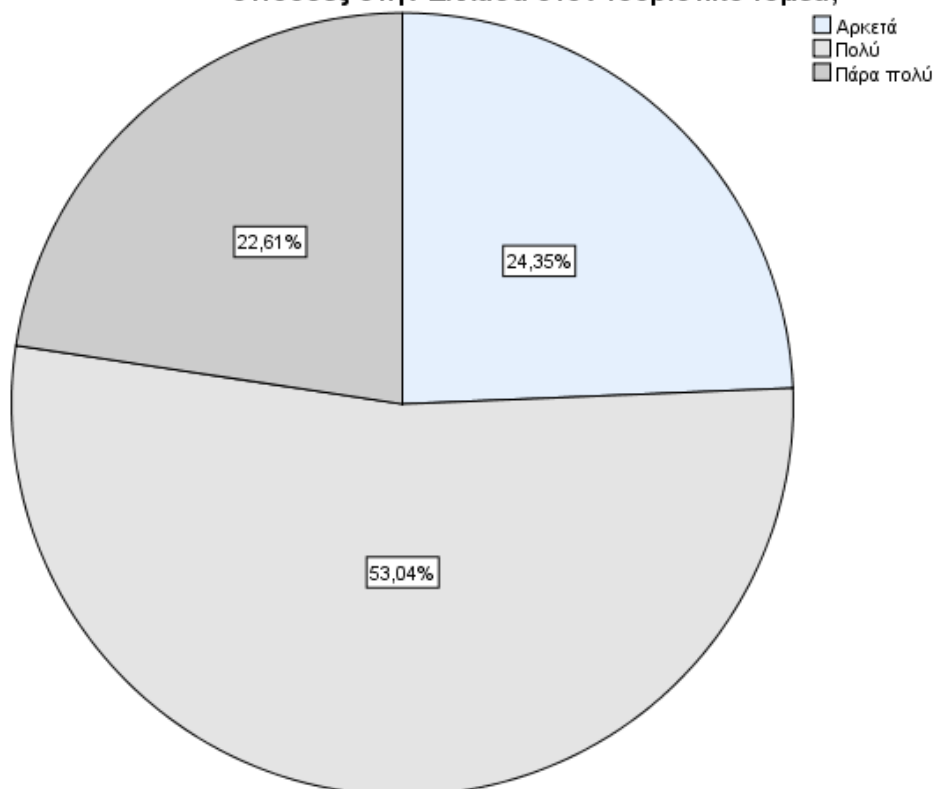
Πίνακας 19: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

Γράφημα τύπου Ράβδων 19: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

Γράφημα Πίτας 19: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Ερώτημα 20: Κατά πόσο θεωρείται ότι οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ταχύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

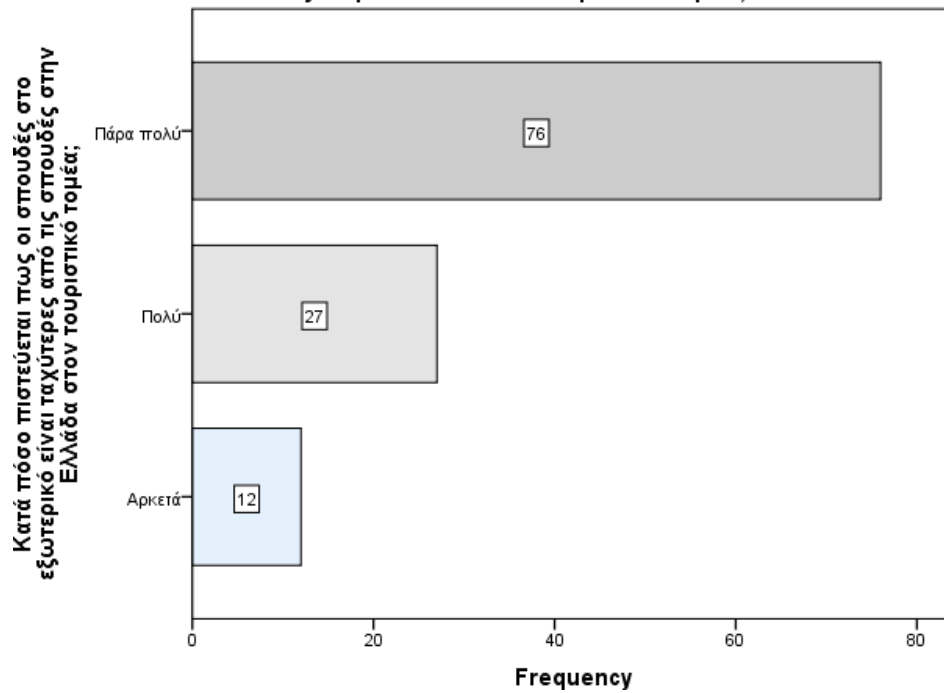
Σε σχέση με το κατά πόσο θεωρούν οι φοιτητές ότι οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ταχύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα, παρατηρήθηκε ότι 12 άτομα έκριναν ότι κάτι τέτοιο συμβαίνει αρκετά αποτελώντας το 10,4% του δείγματος. Παράλληλα 103 φοιτητές απάντησαν πως κατά τη γνώμη τους οι σπουδές στο εξωτερικό είναι από πολύ έως πάρα πολύ ταχύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα αποτελώντας το 89,6% του δείγματος.

Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ταχύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

	Frequency	Percent
Valid		
Αρκετά	12	10,4
Πολύ	27	23,5
Πάρα πολύ	76	66,1
Total	115	100,0

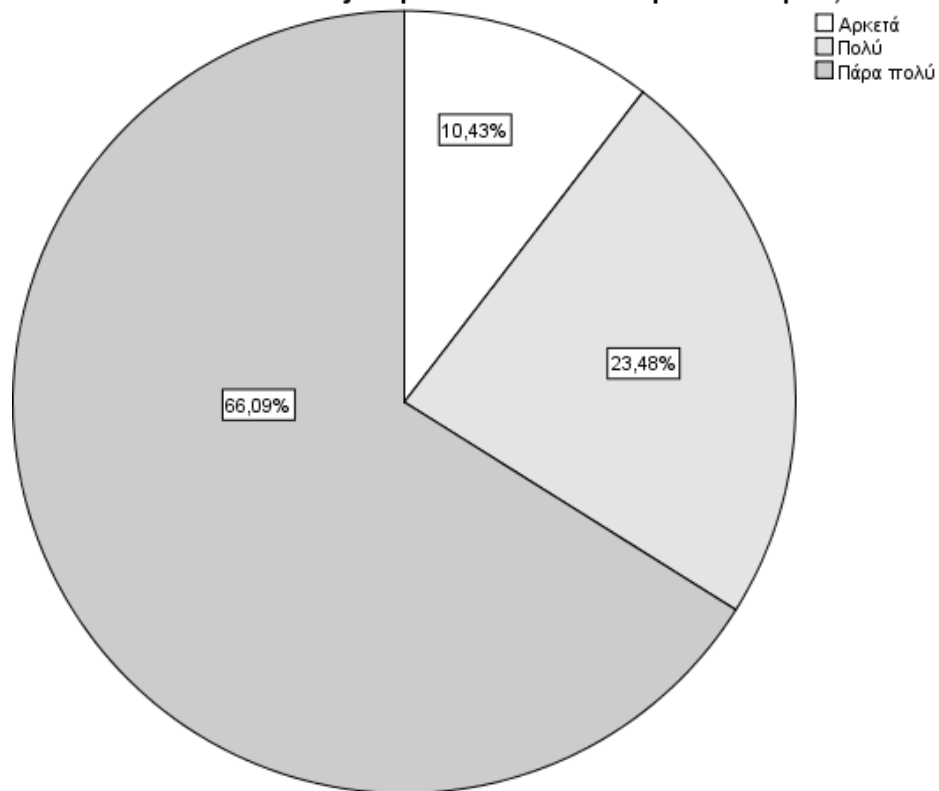
Πίνακας 20: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ταχύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ταχύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

Γράφημα τύπου Ράβδων 20: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ταχύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ταχύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

Γράφημα Πίτας 20: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών από το κατά πόσο πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ταχύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Ερώτημα 21: Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ακριβότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

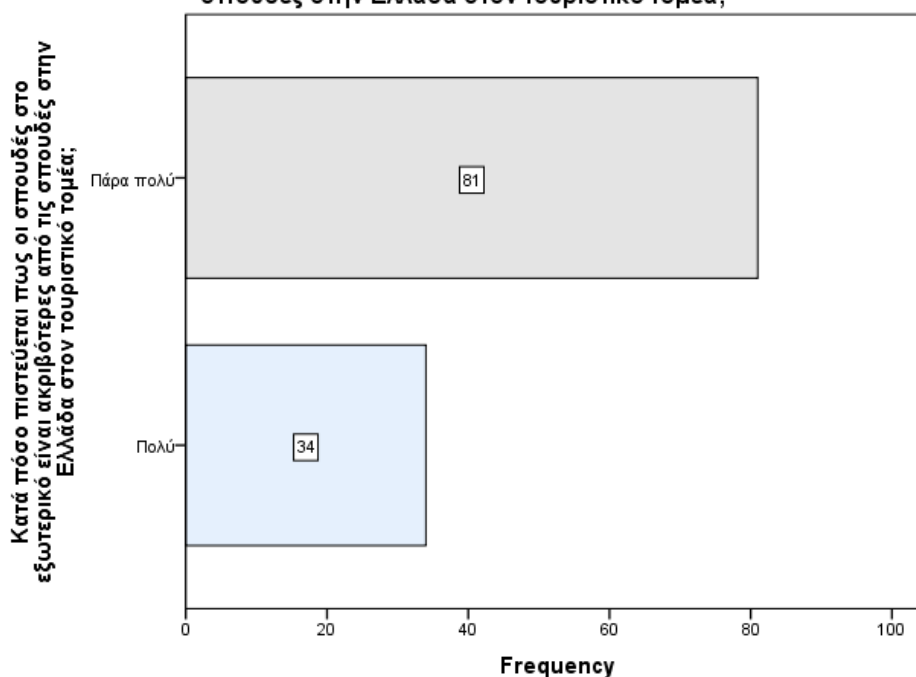
Έπειτα από ανάλυση της εικοστής ερώτησης της μελέτης προκύπτει πως σχετικά με το κατά πόσο οι φοιτητές πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ακριβότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα, το δείγμα αποτελούταν εξ ολοκλήρου από άτομα που θεωρούσαν πως κάτι τέτοιο συμβαίνει από πολύ έως πάρα πολύ κατά κύριο λόγο.

Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ακριβότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

	Frequency	Percent
Valid Πολύ	34	29,6
Πάρα πολύ	81	70,4
Total	115	100,0

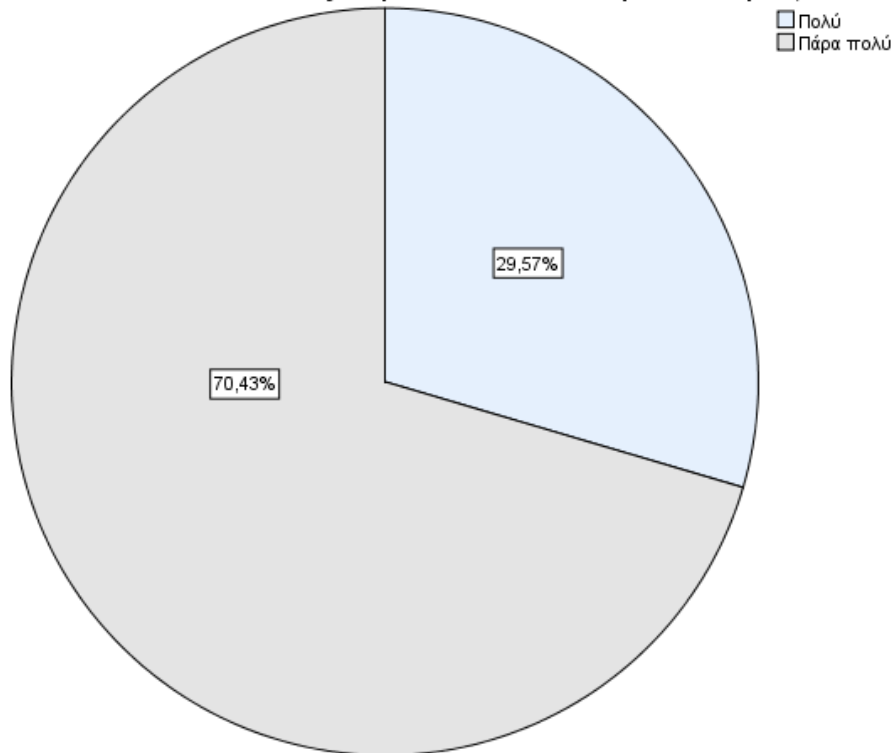
Πίνακας 21: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ακριβότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ακριβότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

Γράφημα τύπου Ράβδων 21: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ακριβότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Κατά πόσο πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ακριβότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

Γράφημα Πίτας 21: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το κατά πόσο πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι ακριβότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Ερώτημα 22: Εν τέλη πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι καλύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;;

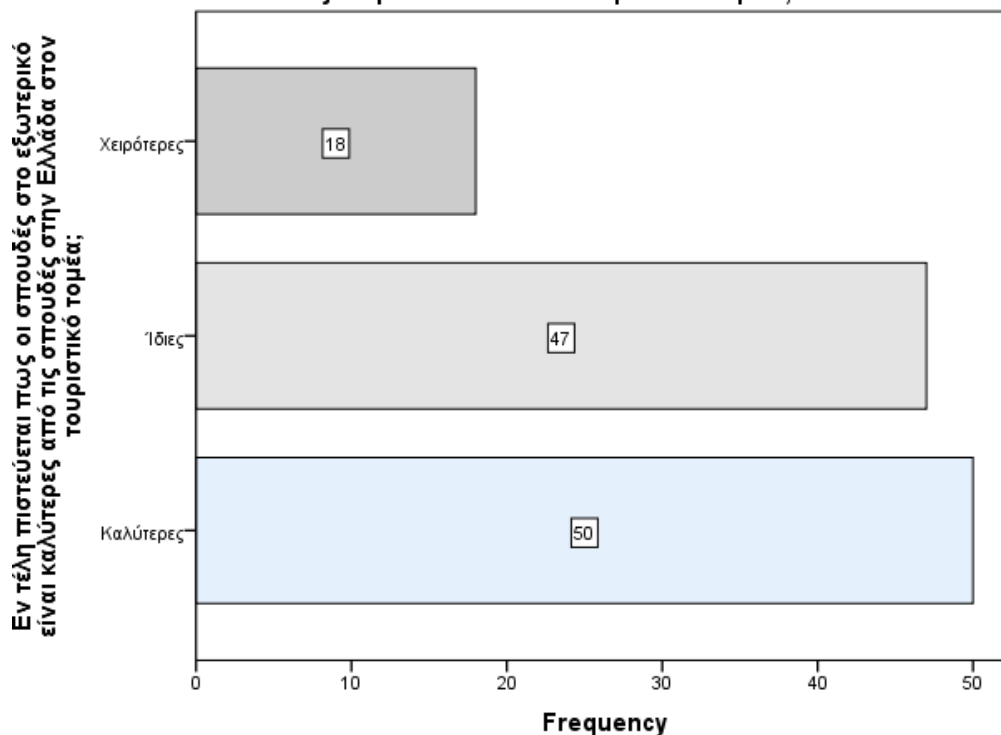
Αναλύοντας την εικοστή δεύτερη ερώτηση της παρούσας μελέτης προκύπτει πως αναφορικά με το εάν πιστεύουν οι φοιτητές πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι καλύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα, 50 άτομα απάντησαν πως κρίνουν τις σπουδές στο εξωτερικό καλύτερες από ότι στην Ελλάδα και απάρτιζαν το 43,5% του δείγματος της μελέτης. Την ίδια στιγμή 47 φοιτητές πιστεύουν πως οι σπουδές σε Ελλάδα και εξωτερικό είναι ίδιες αποτελώντας το 40,9% του δείγματος της μελέτης, ενώ 18 άτομα έκριναν τις σπουδές στο εξωτερικό ως χειρότερες αποτελώντας το 15,7% του δείγματος.

Εν τέλη πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι καλύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

	Frequency	Percent
Valid Καλύτερες	50	43,5
Ίδιες	47	40,9
Χειρότερες	18	15,7
Total	115	100,0

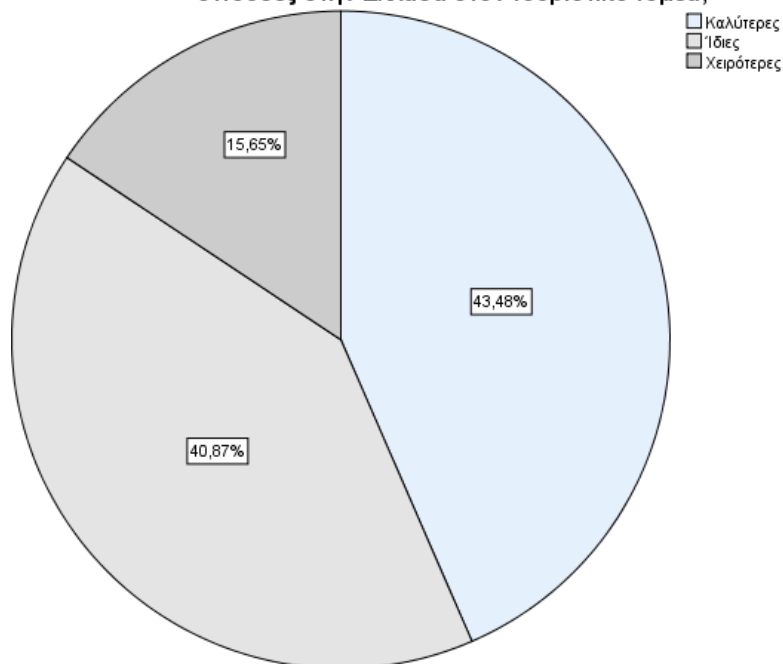
Πίνακας 22: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι καλύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Εν τέλη πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι καλύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

Γράφημα τύπου Ράβδων 22: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι καλύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Εν τέλη πιστεύεται πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι καλύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα;

Γράφημα Πίτας 22: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν πιστεύουν πως οι σπουδές στο εξωτερικό είναι καλύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα.

Ερώτημα 23: Αν σας δινόταν η επιλογή να επιλέγατε τις σπουδές σας ξανά, θα επιλέγατε την ίδια σχολή; (τομέα Τουρισμού);

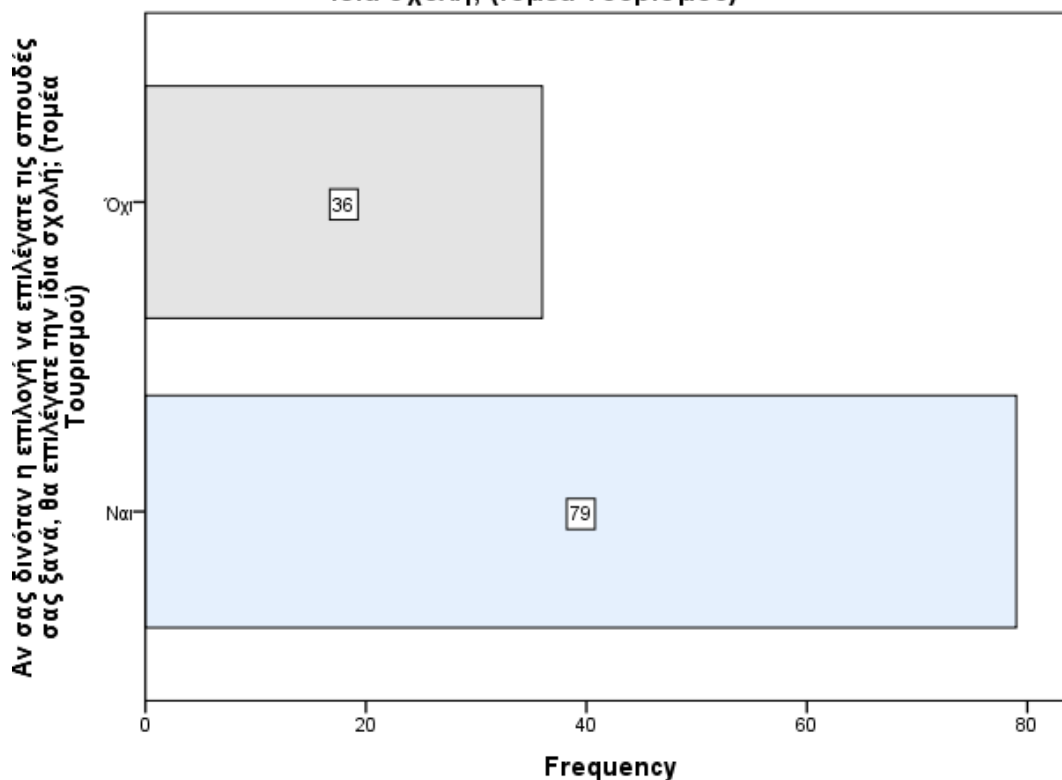
Αναφορικά με το εάν οι φοιτητές θα επέλεγαν ξανά την ίδια σχολή εάν τους δινόταν η επιλογή να το κάνουν ξανά, παρατηρήθηκε ότι 79 άτομα συμφώνησαν αποτελώντας το 68,7% του δείγματος, ενώ παράλληλα 36 άτομα διαφώνησαν αποτελώντας το 31,3% του δείγματος.

Αν σας δινόταν η επιλογή να επιλέγατε τις σπουδές σας ξανά, θα επιλέγατε την ίδια σχολή; (τομέα Τουρισμού)

		Frequency	Percent
Valid	Ναι	79	68,7
	Όχι	36	31,3
	Total	115	100,0

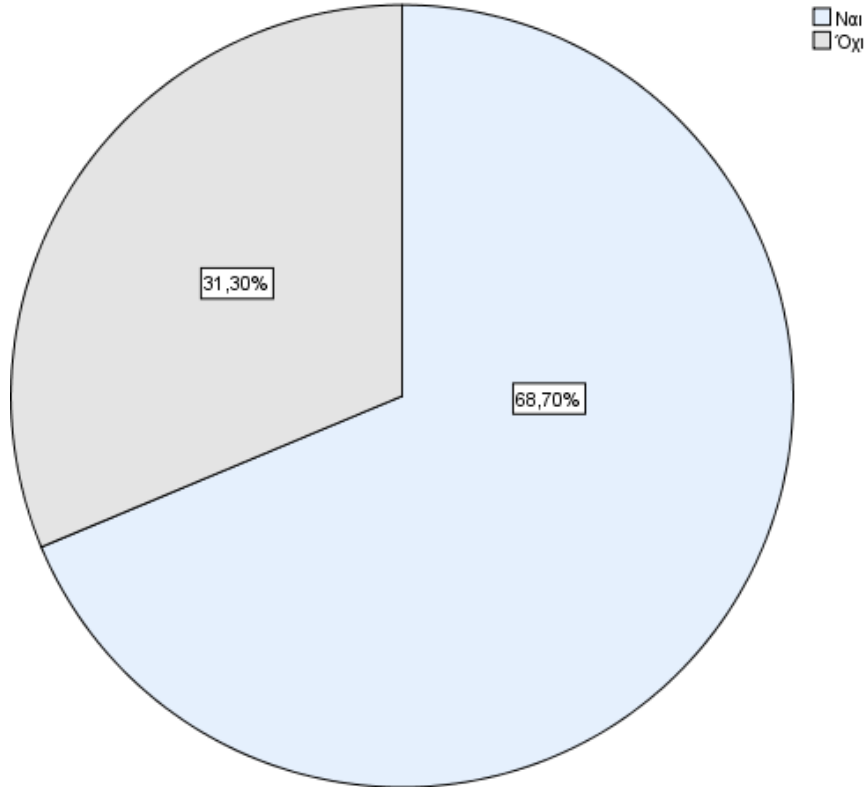
Πίνακας 23: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν τους δινόταν η επιλογή να επιλέγαν τις σπουδές τους ξανά, θα επιλέγατε την ίδια σχολή.

Αν σας δινόταν η επιλογή να επιλέγατε τις σπουδές σας ξανά, θα επιλέγατε την ίδια σχολή; (τομέα Τουρισμού)

Γράφημα τύπου Ράβδων 23: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν τους δινόταν η επιλογή να επιλέγαν τις σπουδές τους ξανά, θα επιλέγατε την ίδια σχολή.

Αν σας δινόταν η επιλογή να επιλέγατε τις σπουδές σας ξανά, θα επιλέγατε την ίδια σχολή; (τομέα Τουρισμού)

Γράφημα Πίτας 23: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν τους δινόταν η επιλογή να επιλέγαν τις σπουδές τους ξανά, θα επιλέγατε την ίδια σχολή.

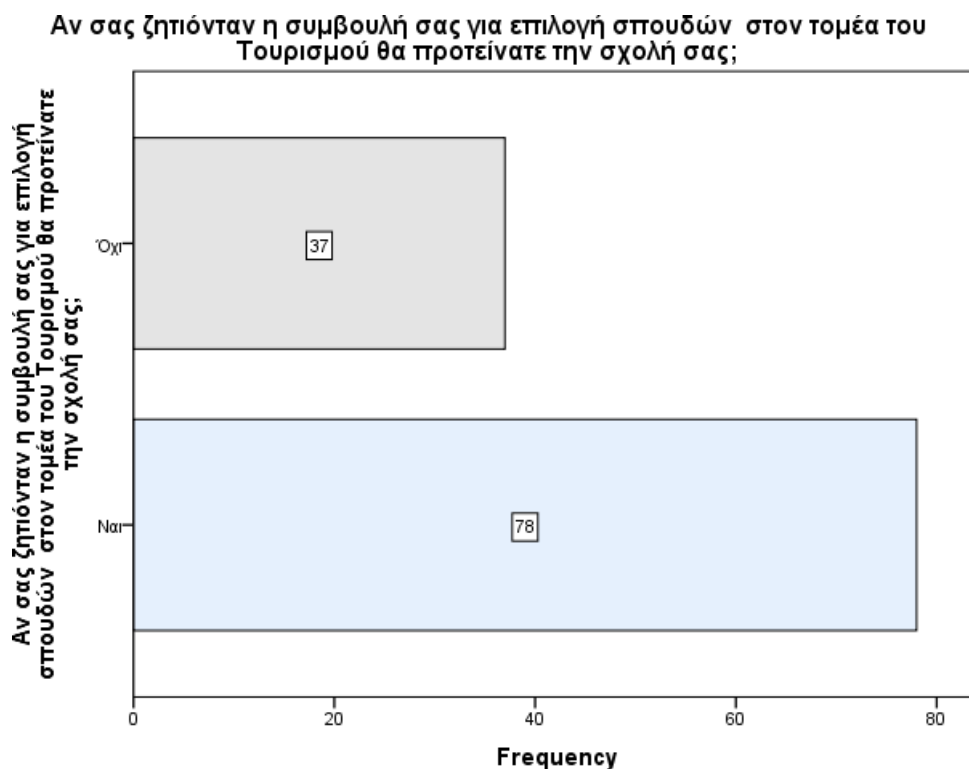
Ερώτημα 24: Αν σας ζητιόνταν η συμβουλή σας για επιλογή σπουδών στον τομέα του Τουρισμού θα προτείνατε την σχολή σας;

Σε σχέση με το κατά εάν οι φοιτητές στην περίπτωση που τους ζητιόνταν η συμβουλή τους για επιλογή σπουδών στον τομέα του Τουρισμού θα προτείναν την σχολή τους, παρατηρήθηκε ότι 78 άτομα ήταν σύμφωνα αποτελώντας το 67,8% του δείγματος, ενώ 37 φοιτητές διαφώνησαν αποτελώντας το 32,2% του δείγματος.

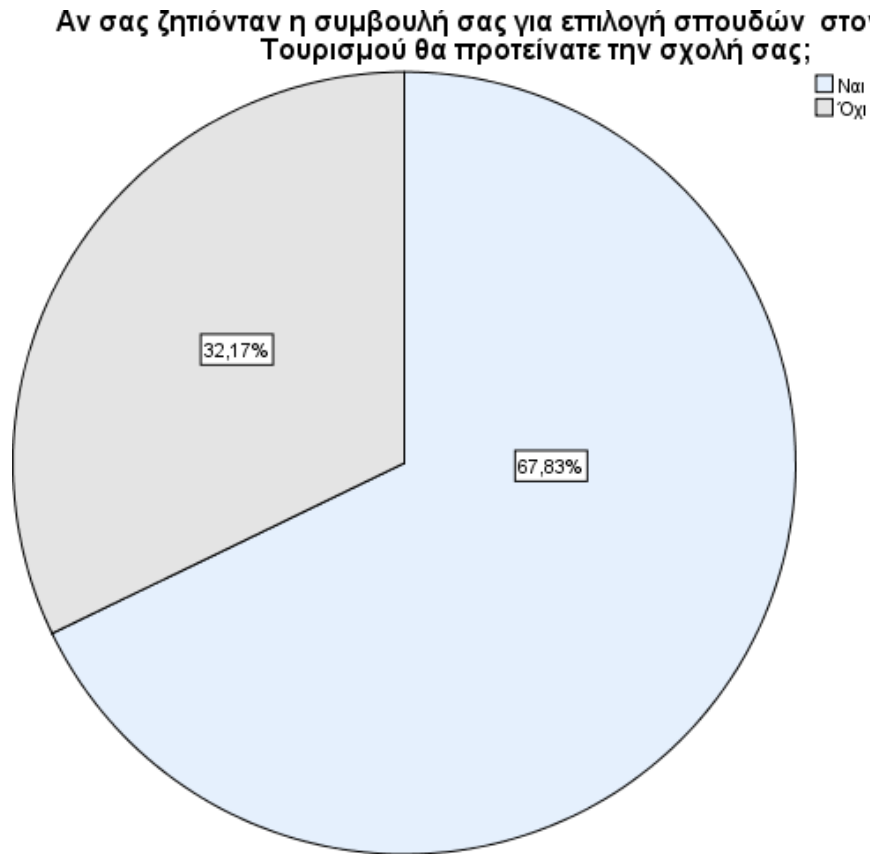
Αν σας ζητιόνταν η συμβουλή σας για επιλογή σπουδών στον τομέα του Τουρισμού θα προτείνατε την σχολή σας;

	Frequency	Percent
Valid Ναι	78	67,8
Όχι	37	32,2
Total	115	100,0

Πίνακας 24: Ανάλυση των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν τους ζητιόνταν η συμβουλή τους για επιλογή σπουδών στον τομέα του Τουρισμού θα προτείναν την σχολή τους.

Γράφημα τύπου Ράβδων 24: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των συχνοτήτων των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών γύρω από το εάν τους ζητιόνταν η συμβουλή τους για επιλογή σπουδών στον τομέα του Τουρισμού θα προτείναν την σχολή τους.

Γράφημα Πίτας 24: Παρουσίαση μέσω γραφήματος των ποσοστών επί τοις εκατό των απαντήσεων του δείγματος των φοιτητών από το εάν τους ζητιόνταν η συμβουλή τους για επιλογή σπουδών στον τομέα του Τουρισμού θα προτείναν την σχολή τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Μετά το πέρας της ανάλυσης των απαντήσεων που έδωσαν οι φοιτητές προέκυψε ένα πλήθος ευρημάτων που σχετίζονται με τη γνώμη τους γύρω από τη σχολή τους. Πιο συγκεκριμένα παρατηρήθηκε πως το 50,4% των φοιτητών δεν είχε ως πρώτη επιλογή τη σχολή που φοίτησε, ενώ από αυτά τα άτομα παρατηρήθηκε πως το 51,7% είχε τη σχολή τους στις πρώτες τρεις επιλογές τους. Παράλληλα παρατηρήθηκε ότι το 64,3% των φοιτητών γνώριζαν εκ των προτέρων το αντικείμενο της σχολής φοίτησης τους με το 82,6% αυτών να απάντα πως λόγω της ύπαρξης από πολύ έως πάρα πολύ μεγάλου ενδιαφέροντος για τον τουριστικό τομέα επέλεξαν το να σπουδάσουν αυτό το αντικείμενο. Ακόμη παρατηρήθηκε πως 6 στους 10 φοιτητές ήταν από πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένοι από τις σπουδές τους γενικότερα με το 52,2% των φοιτητών να είναι από πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένοι από το επίπεδο των σπουδών τους.

Σχετικά με την επαγγελματική τους αποκατάσταση οι φοιτητές κατά το 40,9% του απάντησαν πως οι σπουδές τους μπορούν να τους δώσουν από μέτρια έως αρκετή ώθηση, ενώ σημαντικό είναι πως το 52,2% των φοιτητών ήταν από πολύ έως πάρα πολύ ικανοποιημένοι από τις μελλοντικές προοπτικές στην εργασία που τους παρέχει το τμήμα τους.

Διερευνώντας το αντικείμενο σπουδών των φοιτητών και το αντίστοιχο στο εξωτερικό προέκυψε πως το 44,3% του δείγματος απάντησε πως εάν τους δινόταν η ευκαιρία να σπουδάσουν το ίδιο αντικείμενο στο εξωτερικό δεν θα το έκαναν. Από τα άτομα που θα προέβαιναν στο εξωτερικό για την παρακολούθηση του ίδιου αντικειμένου παρατηρήθηκε πως το 71% θα επέλεγε σπουδές στην Αγγλία, το 12,9% στις ΗΠΑ, το 9,7% τη Γαλλία και το 6,5% τη Γερμανία.

Σχετικά με την μετεκπαίδευση τους μέσω κάποιου μεταπτυχιακού τίτλου οι φοιτητές απάντησαν κατά το 67% πως θα επιθυμούσε κάτι τέτοιο όσον αφορά τον τουρισμό, ενώ το 56,6% του δείγματος θα επιθυμούσε μετεκπαίδευση αλλά και πιθανός και σε κάποιο άλλο αντικείμενο με σύνδεση όμως με το τουριστικό προϊόν, επιπλέον παρατηρήθηκε πως το 69% των φοιτητών που θα επιθυμούσαν να πραγματοποιήσουν μεταπτυχιακές σπουδές θα το έκαναν στην Ελλάδα.

Διερευνώντας τις απόψεις των φοιτητών σε σχέση με τα Ελληνικά και Ξένα πανεπιστήμια προέκυψε πως το 78,3% τους έκρινε ότι τα προγράμματα σπουδών που παρέχονται στο εξωτερικό θα τους έδιναν από πολλά έως πάρα πολλά περισσότερα

εφόδια γύρω από το τουριστικό προϊόν. Παράλληλα το 75,7% των φοιτητών θεωρούσε ότι οι σπουδές στο εξωτερικό είναι από πολύ έως πάρα πολύ ευκολότερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα ενώ το 89,6% του δείγματος έκρινε τις σπουδές στο εξωτερικό από πολύ έως πάρα πολύ ταχύτερες από ότι στην Ελλάδα. Στον αντίποδα παρατηρήθηκε πως όλο το δείγμα έκρινε από πολύ έως πάρα πολύ ακριβότερες τις σπουδές στο εξωτερικό, εδώ να σημειωθεί πως το 43,5% των φοιτητών έκριναν τις σπουδές στο εξωτερικό είναι καλύτερες από τις σπουδές στην Ελλάδα στον τουριστικό τομέα, με αρκετά άτομα να τις βαθμολογούν ως ίσες.

Τέλος πρέπει να σημειωθεί πως το 68,7% των φοιτητών συμφώνησε με το ότι θα επέλεγαν ξανά την ίδια σχολή εάν τους δινόταν η επιλογή να το κάνουν ξανά, ενώ το 67,8% του δείγματος απάντησε πως στην περίπτωση που τους ζητιόνταν η συμβουλή τους για επιλογή σπουδών στον τομέα του Τουρισμού θα προτείναν την σχολή τους.

Η εκπαίδευση του προσωπικού και η επαγγελματική τους ανάπτυξη αποτελούν τον πιο σημαντικό παράγοντα που αντανακλά άμεσα και έμμεσα την ανταγωνιστικότητα ενός τουριστικού προϊόντος. Η εκπαίδευση, η επαγγελματική ανάπτυξη και οι τάξεις πρακτικής πρέπει να αποτελούν μόνιμα δραστηριότητα που να κατευθύνεται προς τους πραγματικούς στόχους των ιδρυμάτων δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των ξενοδοχειακών εταιρειών. Οι τρέχουσες τάσεις στον τομέα της φιλοξενίας και του τουρισμού απαιτούν συνεχείς επενδύσεις στην εκπαίδευση και προγράμματα που θα βοηθήσουν στην αύξηση της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται στον κλάδο της φιλοξενίας και του τουρισμού

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Edgell, D.L. (1990), *International Tourism Policy*, Van Nostrand Reinhold, New York.
- Littlejohn, D., and Watson, S. (2004). Developing graduate managers for hospitality and tourism', *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 16, (7), 408–414.
- Athanasίου, L. (2004). *Tourism Education and Training: Development, Problems, Needs and Policy*, ITEP, Athens.
- Christou, E. (1999). 'Hospitality management education in Greece: an exploratory study', *Tourism Management*, 20, 683–691
- Baum, T. (1994). The development and implementation of national tourism policies', *Tourism Management*, 15, (3), 185–192
- Richards, G. (2011). Creativity and Tourism. The State of the Art. *Ann. Tour. Res.*, 38, 1225–1253.
- Rahman, M.S., Osman-Gani, A.M., Raman, M. (2017). Destination Selection for Education Tourism: Service Quality, Destination Image and Perceived Spirituality Embedded Model. *J. Islam. Mark.*, 8, 373–392
- Europe 2020. (2010). A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. Brussels 3. 3. 2010. COM2010 (2020).
- Lee, K. M., Lee, M. J., & Kim, H. J. (2009). A comparison of student and industry perceptions of the event management curriculum in Korea. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 8(2), 60–73
- Wang, J., Huyton, J., Gao, X., & Ayres, H. (2010). Evaluating undergraduate courses in tourism management: A comparison between Australia and China. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 9(2), 46–62.
- Phelan, K. V., Kavanaugh, R. R., Mills, J. E., & Jang (Shawn), S. Ch. (2009). Current Convention Course Offerings at the Top 25 Ranked Hospitality Management

Undergraduate Programs: An Analysis of Objectives, Instructional Delivery, and Assessment Methods. *Journal of Teaching in Travel & Tourism*, 9(1), 37–62.

Orphanidou, Y., & Nachimas, S. (2011). Transitions in Hospitality Higher Education: the Case of Cyprus. In J. Matic, & C. J. Wallington (eds.), *Conference Proceedings of the 29th EuroCHRIE Annual Conference*. 19–22 October, 2011 (pp. 454–471). Dubrovnik, Croatia: The American College of Management and Technology.

Munar, A. M., & Montaña, J. J. (2009). Generic competences and tourism graduates. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport and Tourism Education*, 8(1), 70–84

Nield, K. (2011). The Employability of Leisure and Hospitality Graduates. In J. Matic, & C. J. Wallington (eds.), *Conference Proceedings of the 29th EuroCHRIE Annual Conference*, 19–22 October, 2011 (pp. 433–442). Dubrovnik, Croatia: The American College of Management and Technology

Tooman, H., Müristaja, H., & Holleran, J. N. (2007). Developing a Curriculum for the Needs of the Tourism Sector in a Transition Country, the Example of Pärnu College of the University of Tartu. In *Proceedings of the 25th EuroCHRIE Annual Conference*, 19–21 October, 2007. Leeds: the United Kingdom

Ring, A., Dickinger, A., & Wöber, K. (2009). Designing the Ideal Undergraduate Program in Tourism: Expectations from Industry and Education. *Journal of Travel Research*, 48, 106–121

World Bank (2019) *Tourism and the Sharing Economy: Policy and potential of sustainable peer-to-peer accommodation*. Washington DC: World Bank Group

Buhalis, D. and Darcy, S. (2010). *Accessible Tourism: Concepts and Issues* Channel View Publications.

Kyriakidou, O. and Maroudas, L. (2010) 'Training and development in British hospitality, tourism and leisure SMEs', *Managing Leisure*, 15: 1, 32 — 47.